

COVID-19 Briefing Tweede Kamer

Jaap Van Dissel | Centrum Infectieziektebestrijding RIVM | 21.12.2021

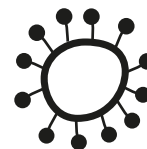
Waar staan we?

Daling meldingen van positieve testen.
Percentage positief hoger (zelftesten?).

Daling ziekenhuis- en IC-opnames.
Reguliere zorg moet nog opgeschaald worden.

Daling van delta variant. Opkomst van Omikronvariant. Modellen: binnen paar weken dominant.

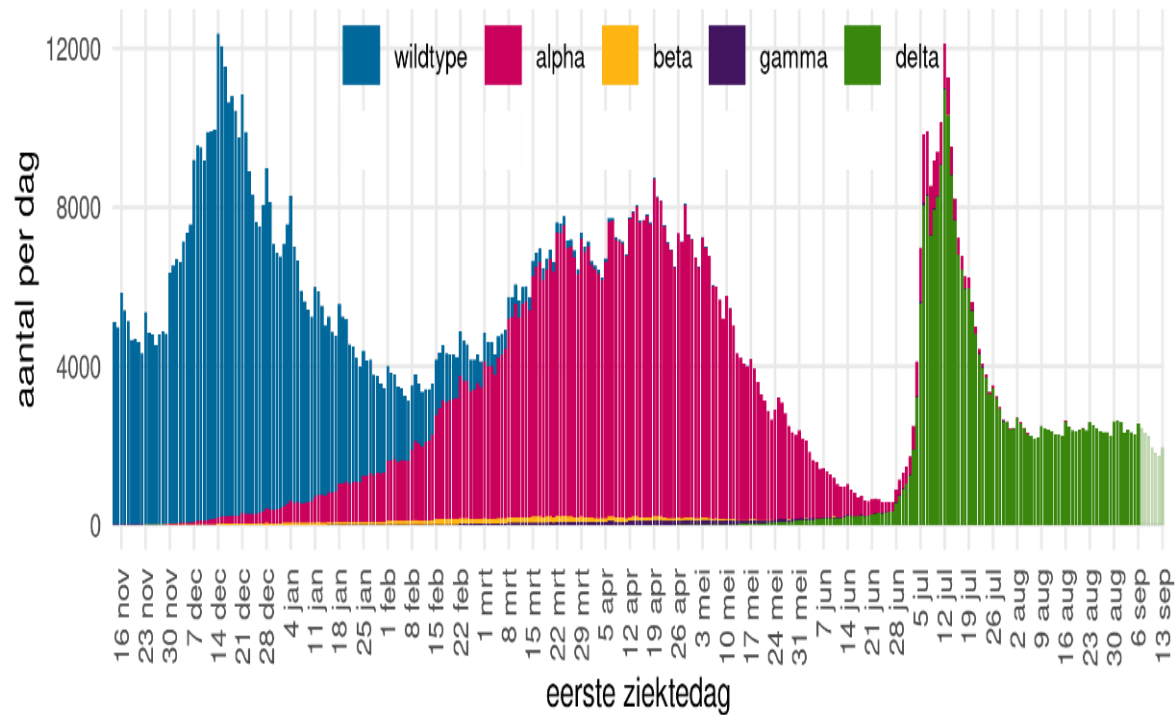
Onzekerheid over omikronvariant groot.
Voorspellingen zorgwekkend.
Maatregelen uit voorzorg aangescherpt.

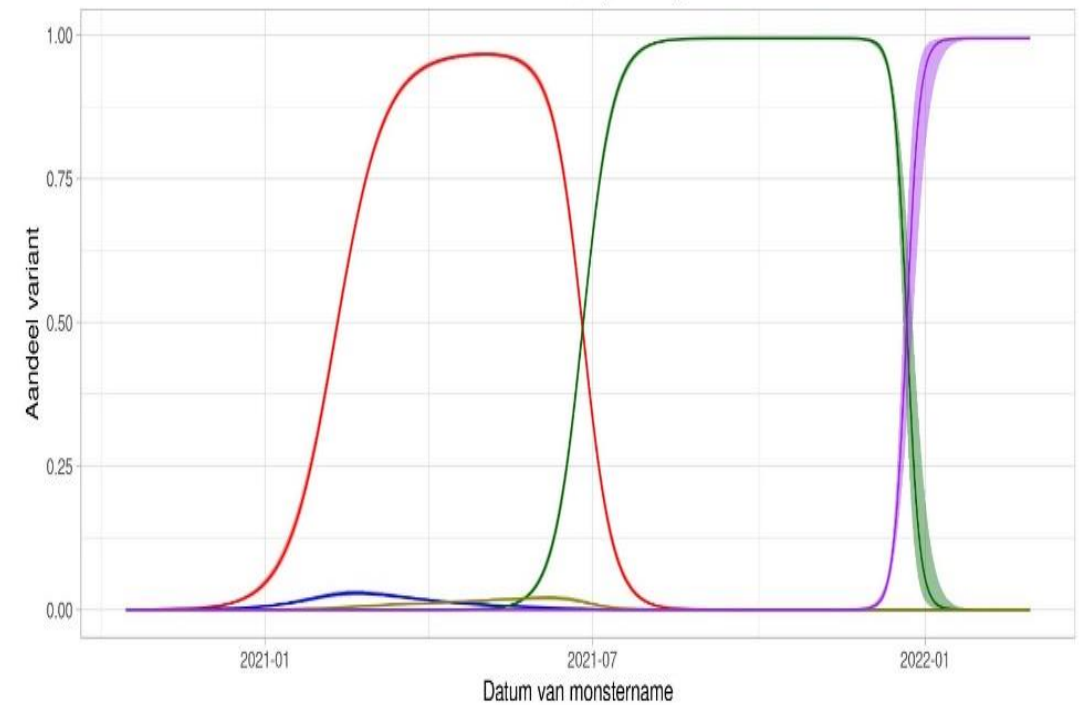
Versneld boosterprogramma tegen
mogelijke gevolgen omikronvariant.

Varianten in kiemsurveillance in Nederland

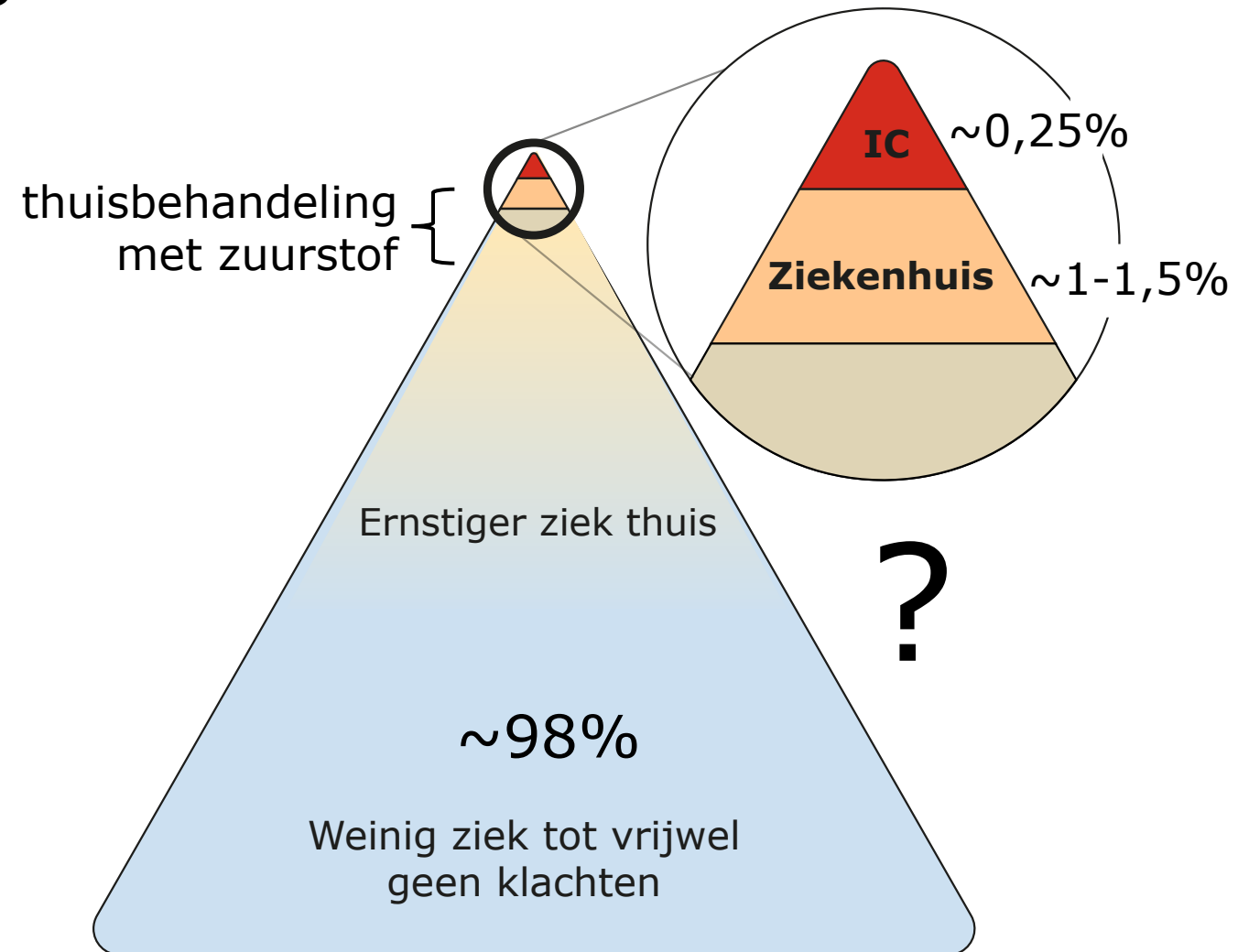
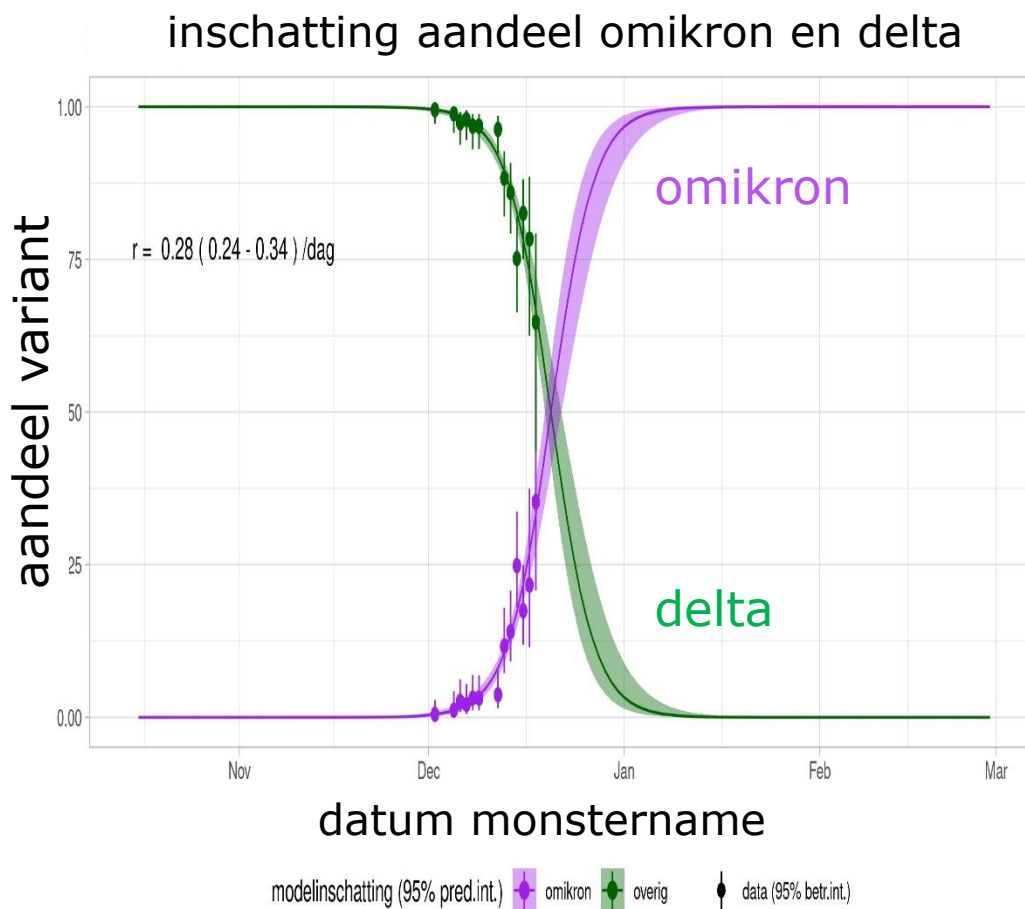
Scenario voor toename Omikron-variant in Nederland, afgezet tegen de andere varianten

modelinschatting (95% pred.int.) alpha beta gamma delta omikron

COVID-19 | verandering basis?

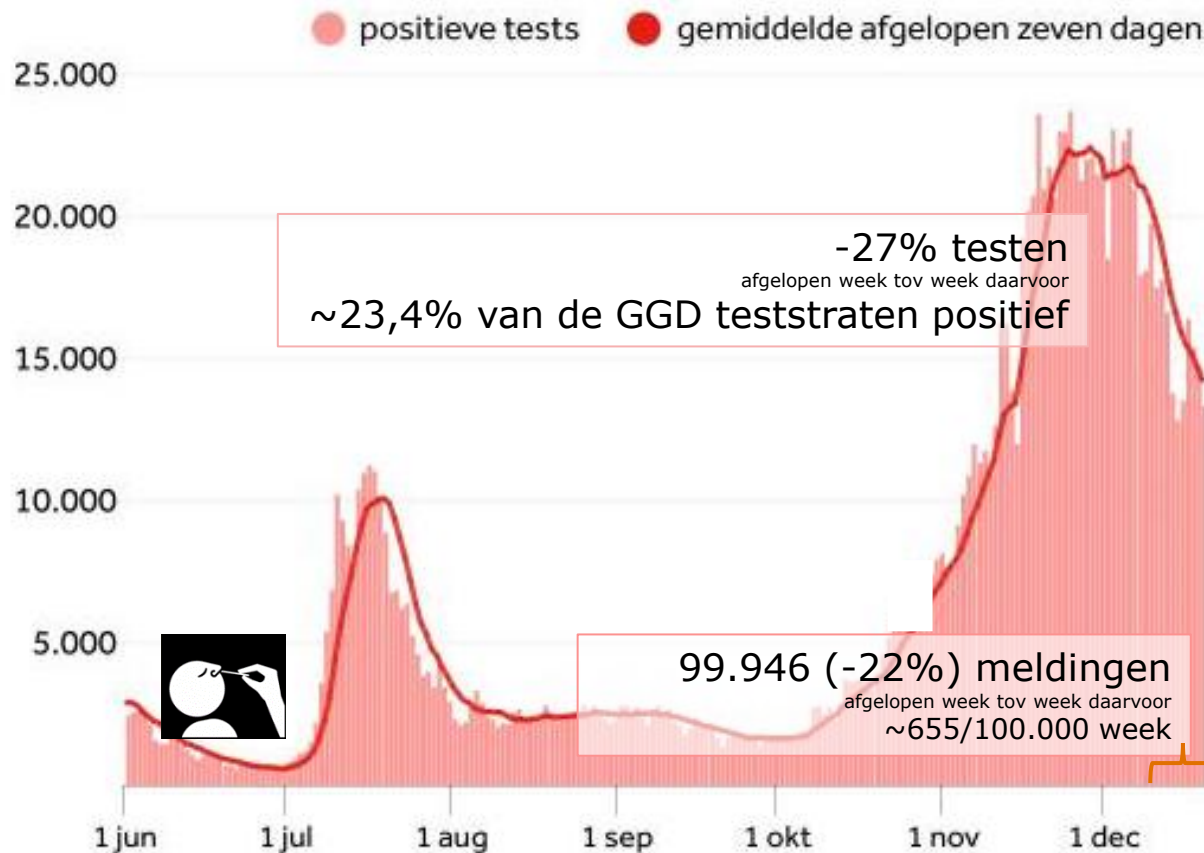

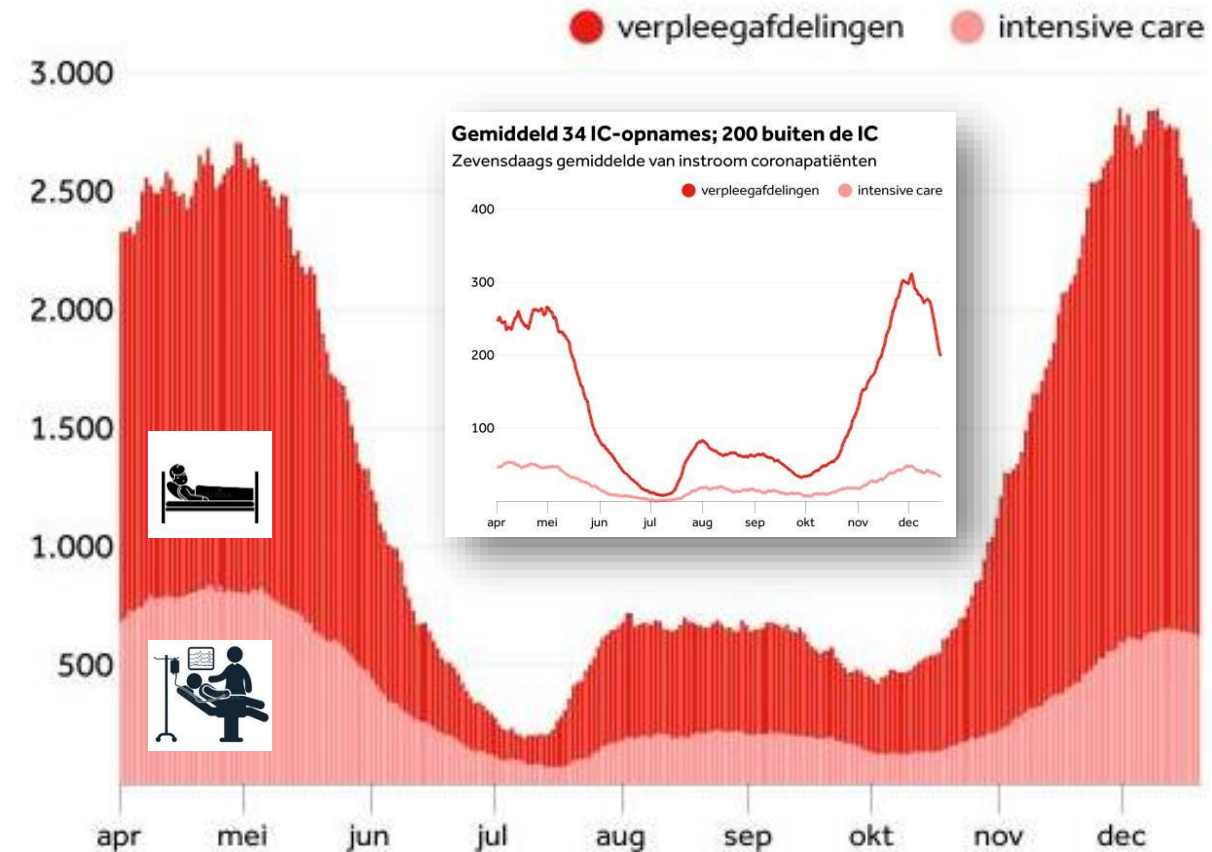
Epidemiologie

meldingen, ziekenhuis- en IC-opnames

Bij het RIVM gemelde positieve tests sinds 1 juni

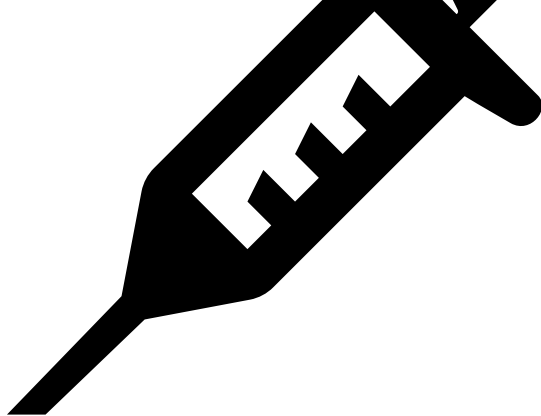
Ziekenhuisbezetting door coronapatiënten sinds 1 april 2021

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Vaccinatie

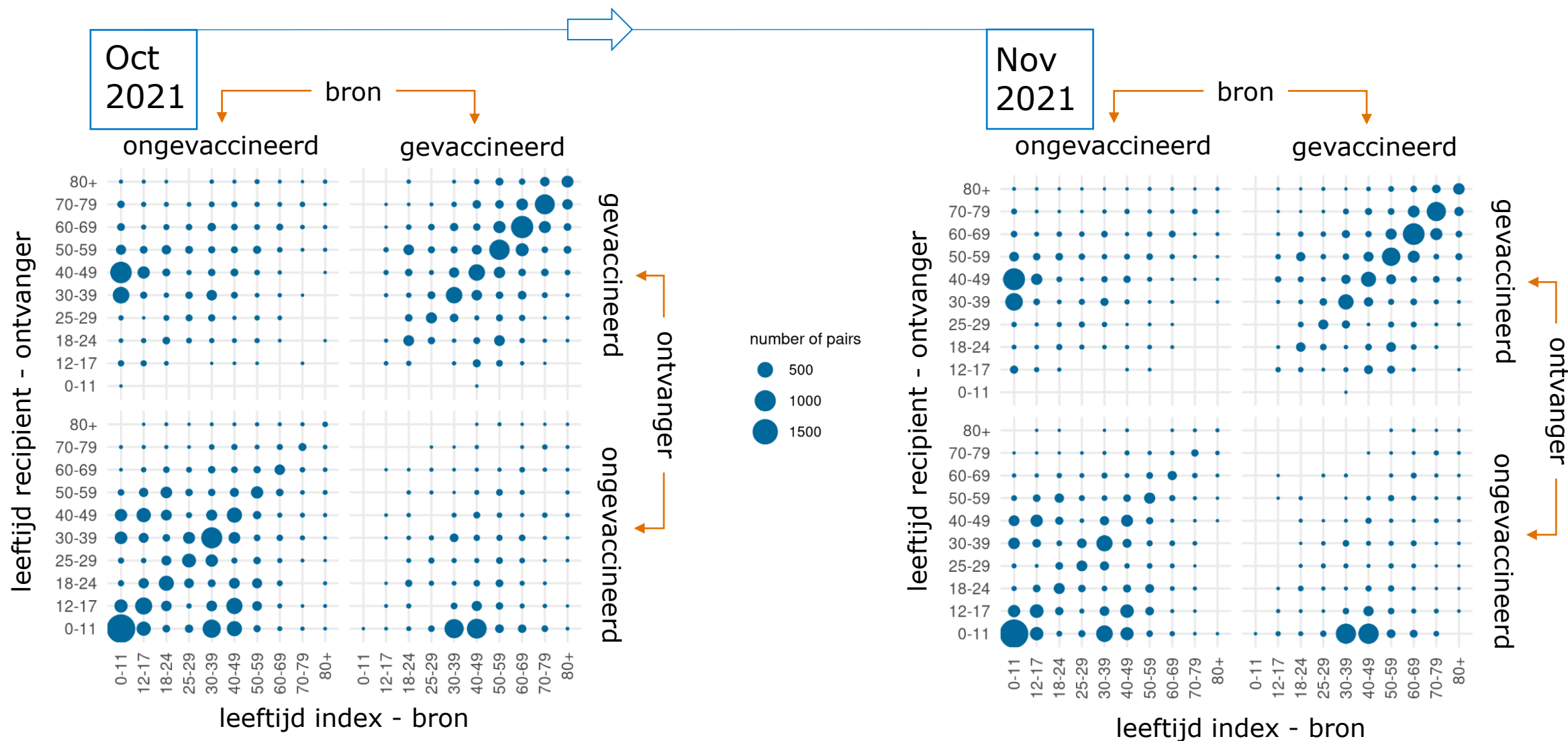

COVID-19

wie besmet wie? transmissieparen BCO

NB. gevaccineerd versus niet-gevaccineerd 75 : 25

Vaccineffectiviteit tegen infectie

<https://www.rivm.nl/nieuws/bescherming-door-vaccinatie-tegen-infectie-met-deltavariant-van-coronavirus>

- Onderzoek periode met deltavariant (4 juli t/m 2 december jl.)
- Circa 2 miljoen testen
 - vanwege klachten bij GGD teststraten
 - vanwege testen in kader van BronContactOnderzoek (dan met of zonder klachten)
- Methode: test-negatieve design en logistische regressie van kans op positieve test voor gevaccineerden versus ongevaccineerden, met correctie voor datum test, leeftijd cohort, geslacht, type test (PCR/antigeen) – $VE = (1 - OR) * 100\%$
- Resultaten:
 - bij GGD: overall VE tegen infectie met klachten 80-85 %, boven 70 jaar 70-75 %
 - in BCO: overall VE tegen infectie met klachten 68-76 %, boven 70 jaar 35-40 %

Vaccineffectiviteit tegen opname

(13 okt t/m 07 december jl.)

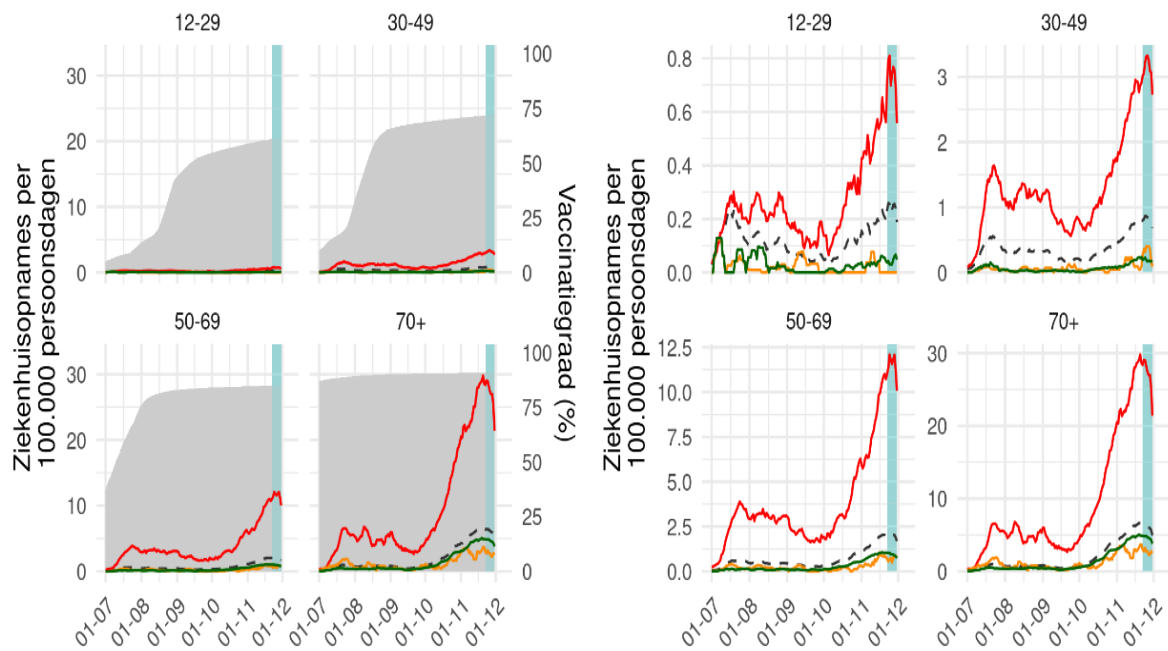
	VE % (95% BI)	
Leeftijd (jaar)	Ziekenhuisopnames	IC-opnames
12-69	93% (92-94)	96% (96-97)
≥70	82% (80-83)	93% (91-94)
Overall	89% (89-90)	95% (95-96)

Incidenties COVID-19 opnames en vaccinatiestatus

<https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/vaccineffectiviteit/vaccinatie-beschermt-nog-steeds-zeer-goed-tegen-ernstige-covid-19>

Ziekenhuis

Datum 2021

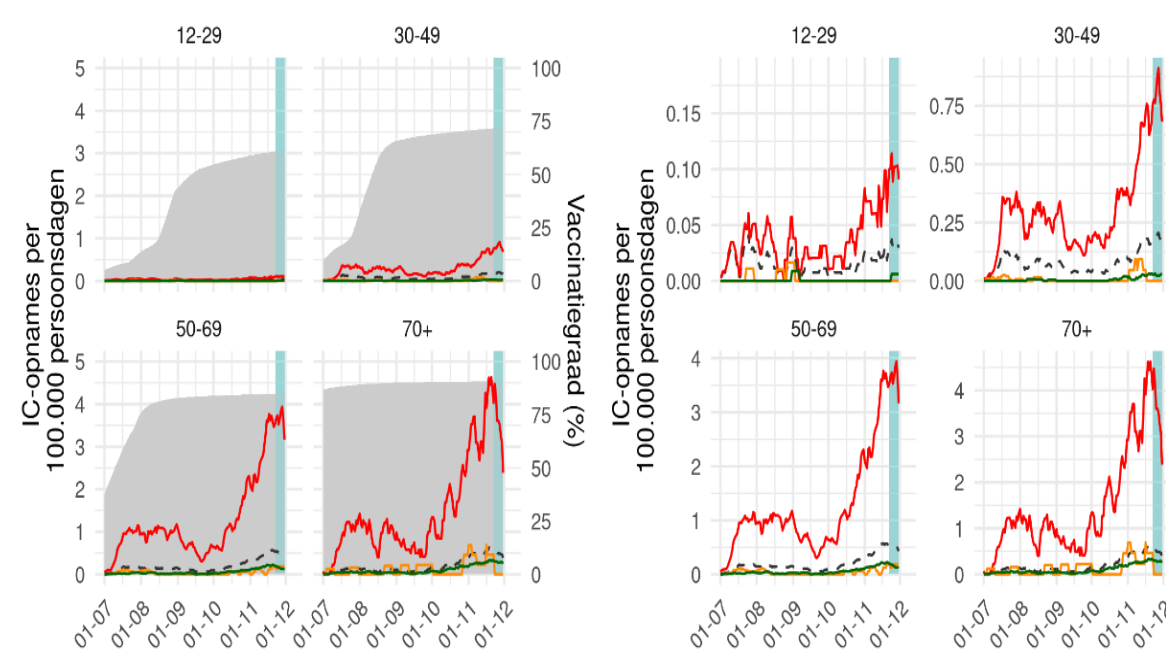
Datum 2021

Vaccinatiestatus — niet — deels — volledig

1 nov – 7 dec:

- **Totaal: 47%** niet gevaccineerd
- <70 jr: 70% niet gevaccineerd
- ≥70 jr: 32% niet gevaccineerd

IC

Datum 2021

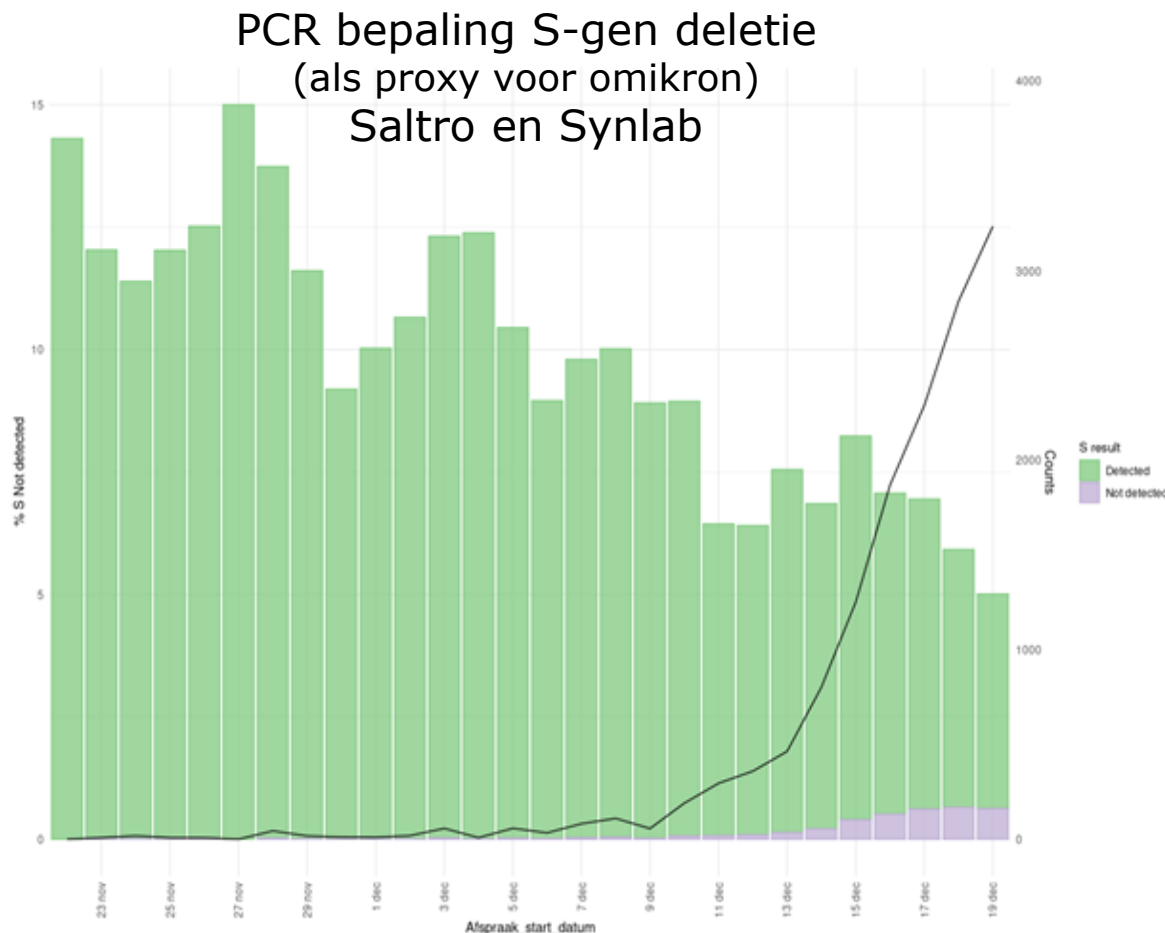
Datum 2021

1 nov – 7 dec:

- **Totaal: 67%** niet gevaccineerd
- <70 jr: 78% niet gevaccineerd
- ≥70 jr: 51% niet gevaccineerd

Vaccineffectiviteit tegen infectie omikron versus delta

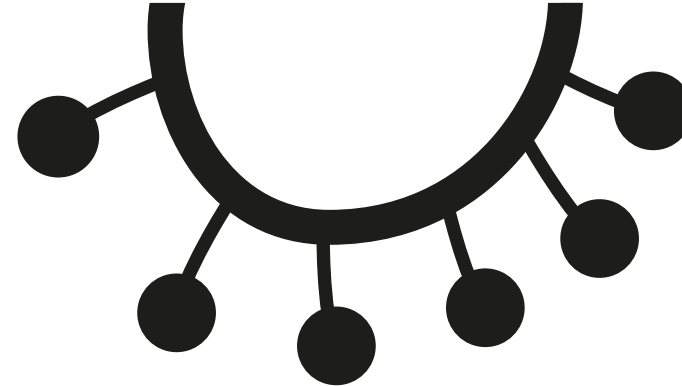

- 22 nov-19 dec: ruim 70.000 positieve testen bij personen vanaf 12 jaar, 931 met S-gen deletie
- 19 dec: 12,5% van positieve tests S-gen deletie
- Zowel volledige vaccinatie als eerder doorgemaakte infectie beschermt beduidend minder goed tegen omikron dan tegen delta:
 - van de positief geteste personen met de omikronvariant was 85% volledig gevaccineerd vs. 62% met de deltavariant.
 - van de positief geteste personen met de omikronvariant had 2,8% al eerder een corona-infectie (>90 dg) doorgemaakt vs. 1,3% met de deltavariant.
- Te berekenen valt dat vaccineffectiviteit tegen infectie voor omikron circa 4-5x zo laag is als tegen delta (zonder booster)

Samenvatting COVID-19 epidemiologische situatie

- Voor nu over de piek van opnames in ziekenhuis en op IC heen
 - instroom daalt nu sneller dan vorige week – effecten maatregelen 28 november
 - bezetting daalt licht – nog IC patiënten in Duitsland
- Oversterfte niet verder toegenomen, lijkt licht te dalen
- Aantal testen en aantal positieve testen daalt
 - daling in lijn met daling aandeel deelnemers Infectierader met klachten
 - daling in lijn met daling virusdeeltjes in rioolwater
- Vaccinaties en vaccineffectiviteit (VE)
 - VE tegen infectie en ziekenhuisopname door delta heel redelijk tot goed!
 - lagere VE van basisserie tegen infectie door omikron zichtbaar in eerste data NL
 - hoge bereidheid boostervaccinatie obv gegevens gedragsunit (~80%)

Epidemiologie van delta tot omikron

deltavariant

- infecties door een onvoldoende hoge vaccinatiegraad
- infecties door een niet perfect vaccin
 - verminderde effectiviteit >70 jaar
 - afname effectiviteit, m.n. in oudste leeftijdsgroepen
 - herstel na booster?

omikronvariant

- verspreidt zich veel sneller
- hoe ziek word je ervan?
- kruis-effectiviteit vaccinaties?
- effect boostervaccinatie?
- effect eerdere infectie?

NB. aantal gevaccineerd versus
niet-gevaccineerd 75 : 25

Modellering en prognoses

op meldingen 1.
op transmissiemodel 2.

R_t

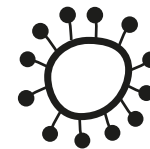
Schatting reproductiegetal
(6/12): 0,88

Kortetermijn prognoses
ziekenhuis en IC: dalend

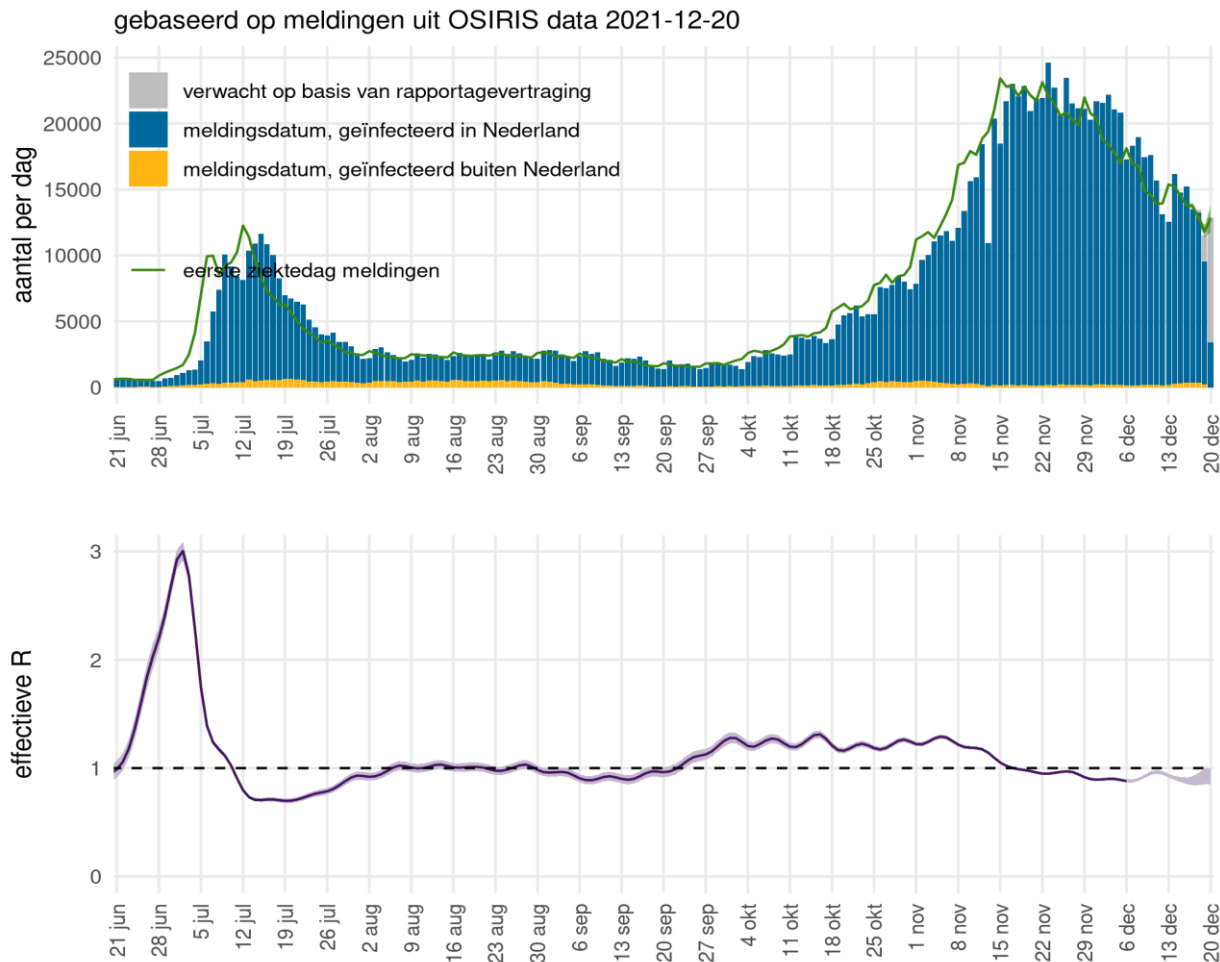
Langetermijn prognoses
ziekenhuis en IC: stijgend

Prognose piekbelasting
afhankelijk van eigenschappen
omikronvariant

Reproductiegetal op basis van meldingen Osiris

OSIRIS

Blauw: meldingen naar meldingsdatum

Grijs: verwachte meldingen (correctie voor rapportagevertraging)

Groen: eerste ziektedag van gemelde patiënten

Data recenter dan 13 december zijn onzeker

Paars: reproductiegetal, aantal secundaire besmettingen per geval

- reflecteert de toename en afname van de groene epicurve

Schattingen recenter dan 6 december zijn onzeker

Schatting 6 december: **0.88** (0.87 - 0.89)

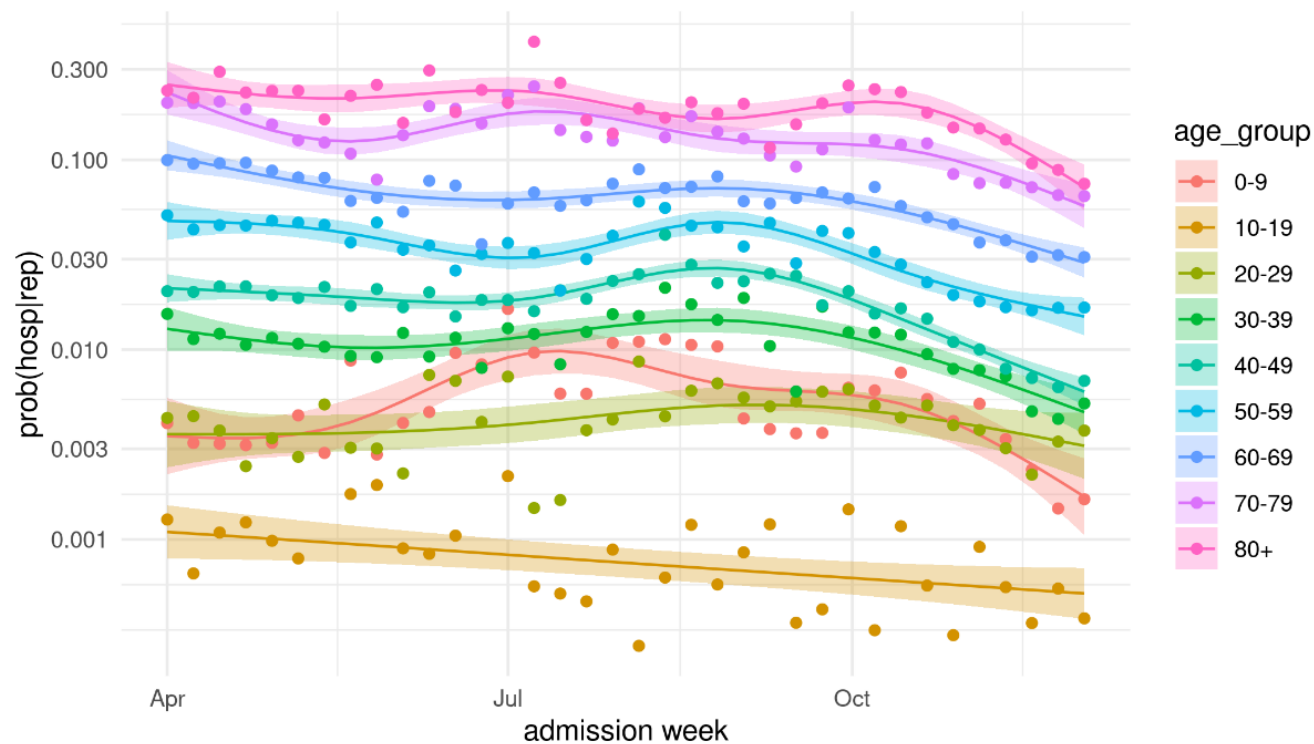
Prognose op basis meldingen OSIRIS

- Meldingen nu geven informatie over ziekenhuisopnames over ~ 7 dg
 - veranderingen in gedrag, booster en extra maatregelen niet meegenomen
- Kans op hospitalisatie per melding
 - verschillend per leeftijdsgroep
 - verandert in de tijd (door vaccinatie en testgedrag)
- Kans op IC per hospitalisatie
 - verschillend per leeftijdsgroep
 - constant in de tijd

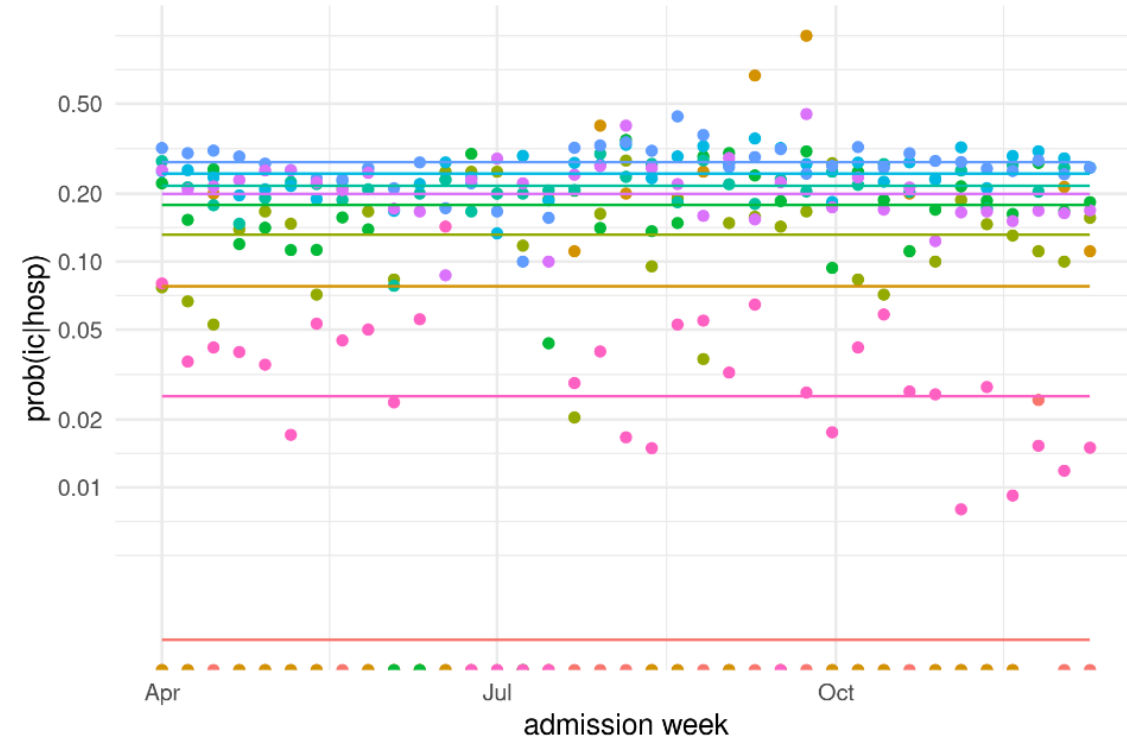

Ziekenhuisopname per melding

kans op hospitalisatie (per melding)

kans op IC (per hospitalisatie)

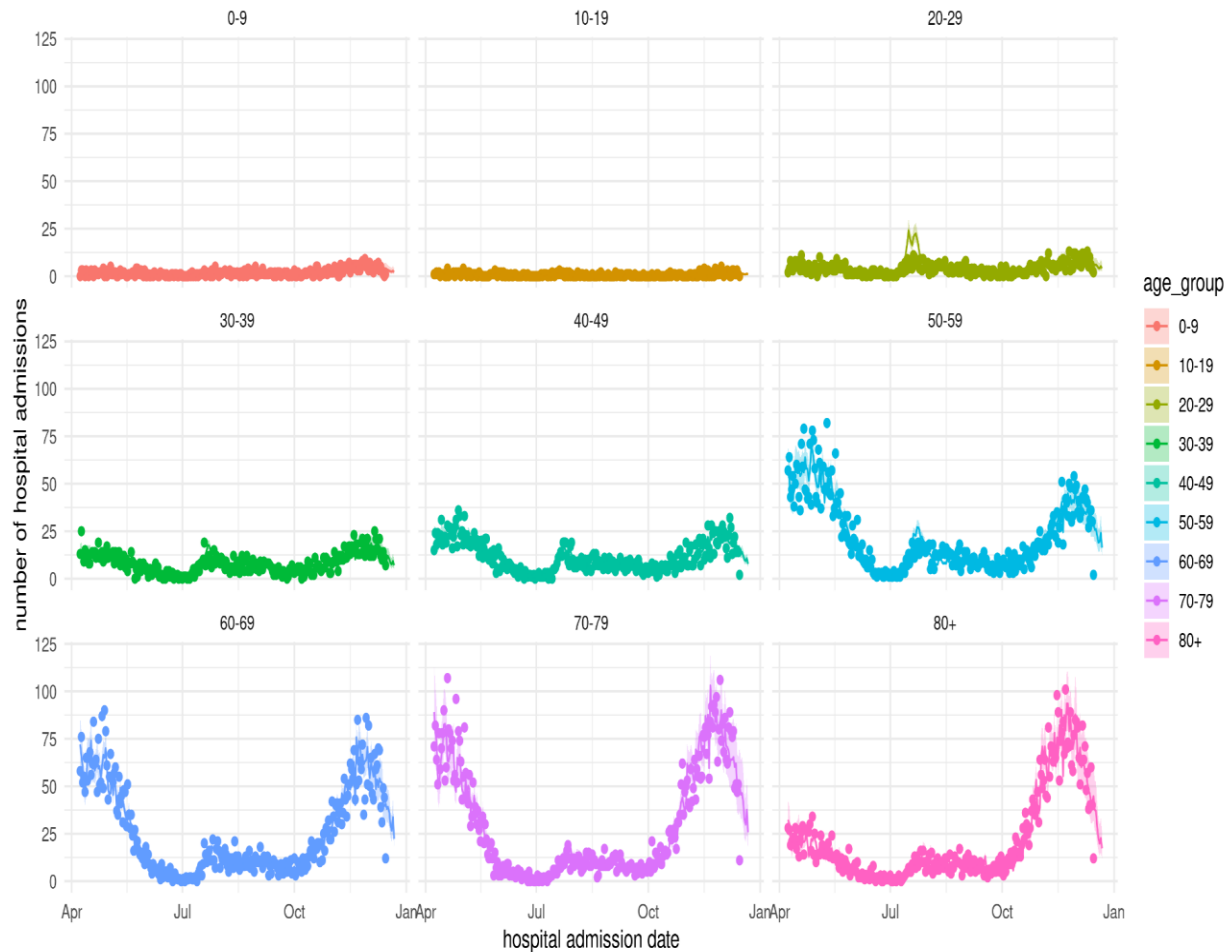

Aantal opnames per leeftijdsgroep

— gemiddelde en
95% CI

aantal ziekenhuisopnames (per cohort)

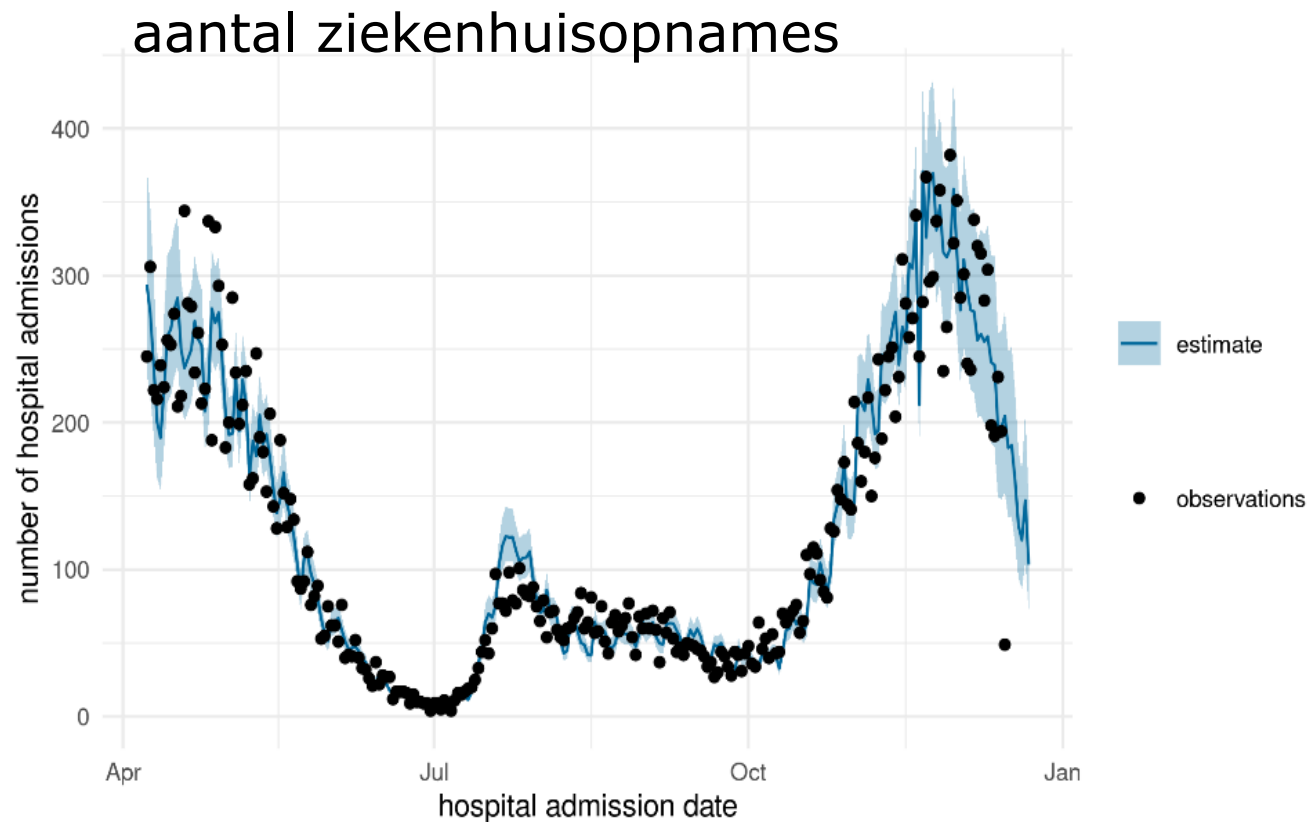

aantal IC-opnames (per cohort)

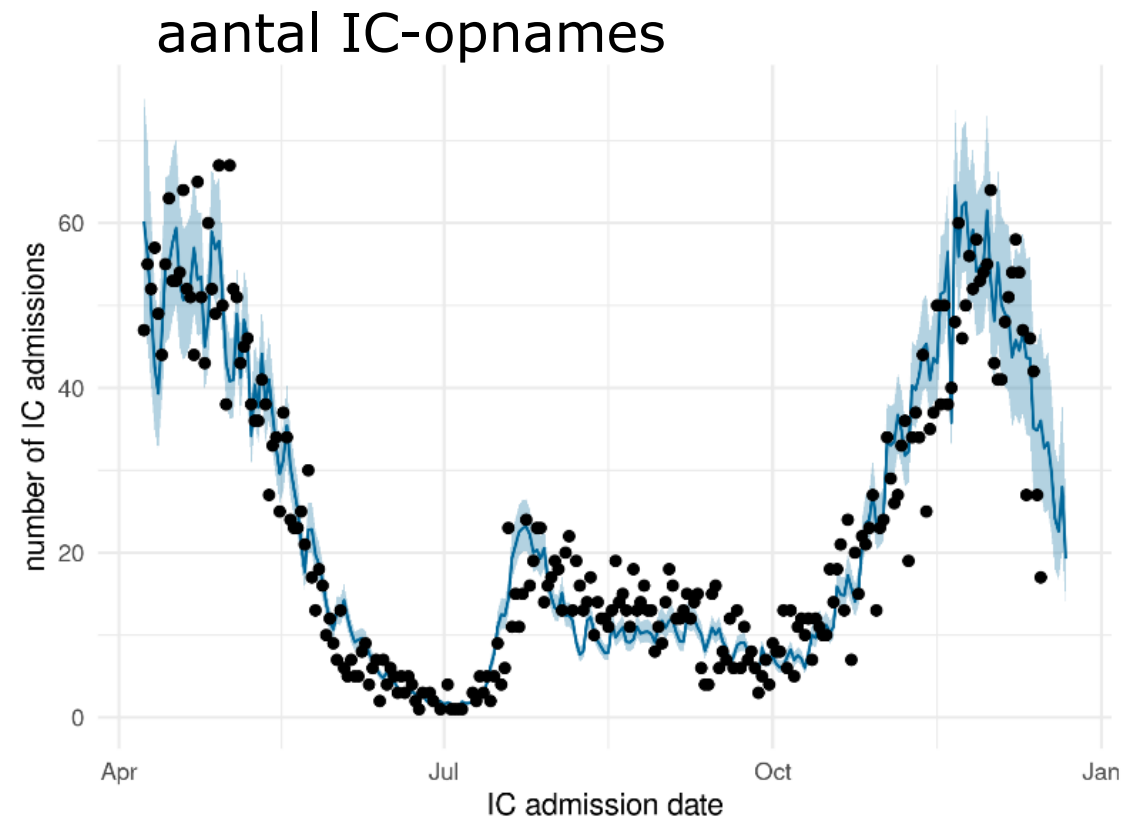

Totaal aantal ziekenhuis- en IC-opnames

Daling verwacht in aantal ziekenhuisopnames

- relatief meer jongeren in meldingen
- daling kans op hospitalisatie per melding
- daling in meldingen (incomplete meldingen)?

Daling verwacht in aantal IC opnames

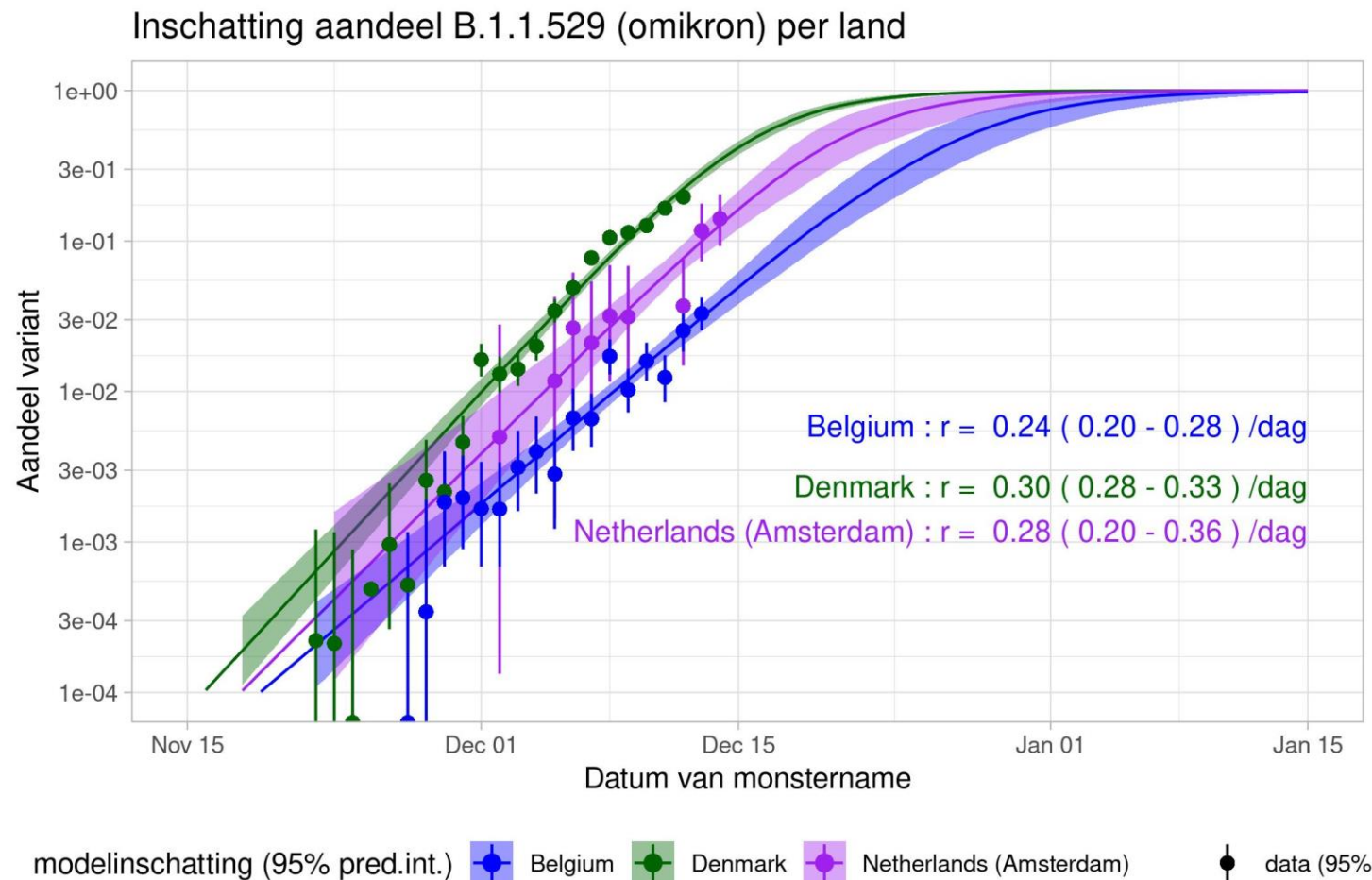

Prognose op basis transmissiemodel

- prognose op basis IC-opnames vlgs NICE
 - veranderingen in gedrag, booster en extra maatregelen meegenomen
 - fitten model elke week aan IC-opnames vlgs NICE
- transmissie
 - gelijk onder gelijkblijvende omstandigheden
 - ceteris paribus
- delta versus omikron
 - opkomst van omikron meegenomen, en afname vaccineffectiviteit
 - aanname: kans op opname na infectie omikron gelijk aan delta
 - boostervaccinaties meegenomen

Inschatting toename omikron variant Nederland vergeleken met België en Denemarken

- Deense data: sequence data Rapport om omikronvarianten 16 dec 2021 (<https://www.ssi.dk/-/media/cdn/files/covid19/omikron/statusrapport/rapport-omikronvarianten-16122021-fk3t.pdf?la=da>)
- Belgische data: SGTF data via T Wenseleers (https://github.com/tomwenseleers/newcovid_belgium/tree/main/data/omicron_sgtf)

Vaccineffectiviteit delta- versus omikronvariant

VE tegen...			LSHTM	Imp College	model
infectie	na 2 doses	delta	80	62	46-82*
		omikron	24 - 44	25	21
	na booster	delta	91 - 96	86	90
		omikron	44 - 79	56	60
hospitalisatie	na 2 doses	delta	96	91	95
		omikron	67 - 84	67	48
	na booster	delta	99 - 100	98	97.5
		omikron	84 - 97	89	90

* afh van vaccin

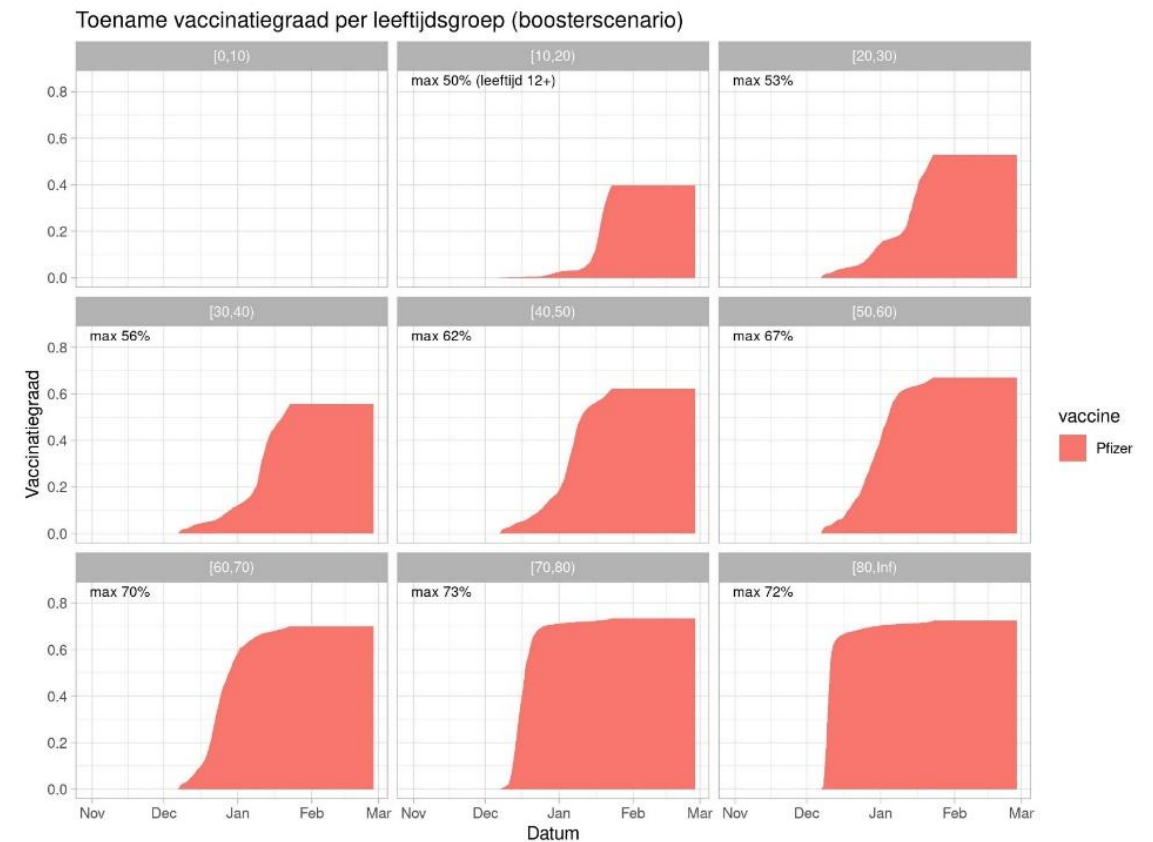
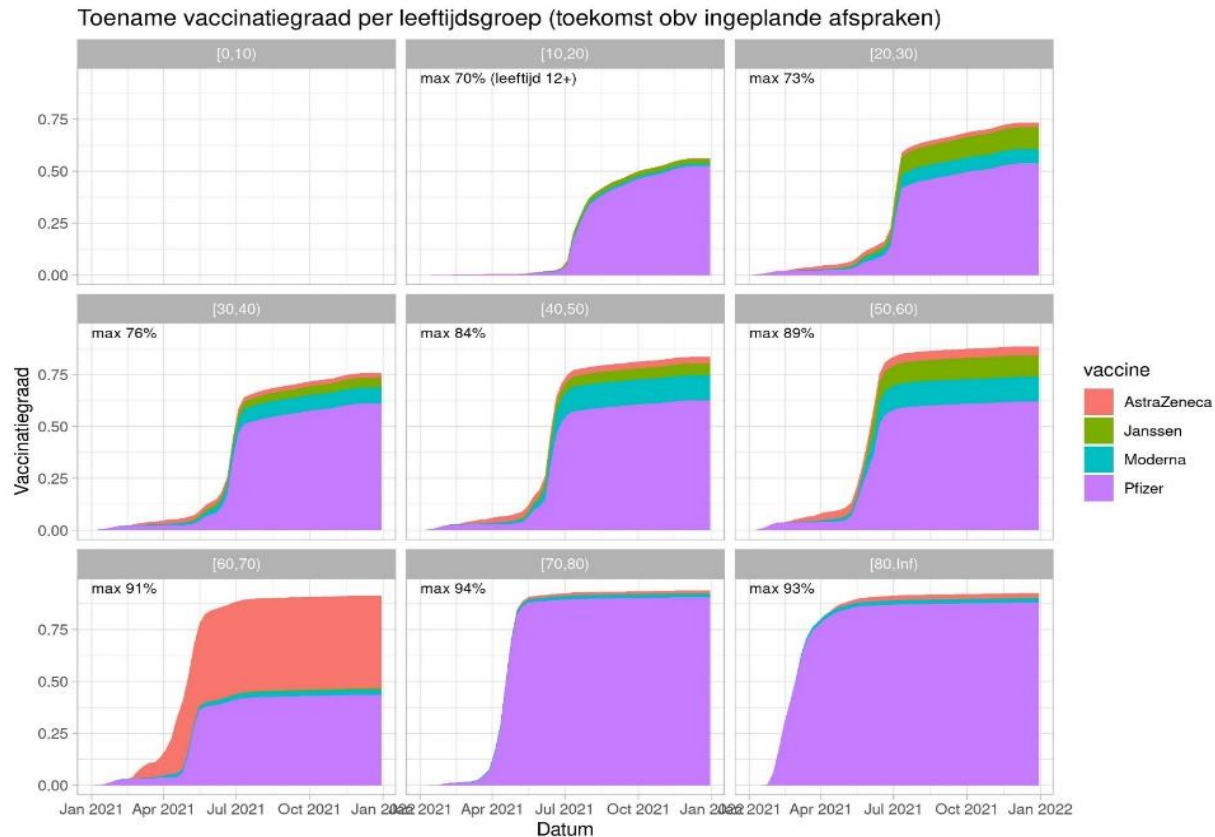
LSHTM

- https://cmmid.github.io/topics/covid19/reports/omicron_england/report_11_dec_2021.pdf
 - geeft verschillende scenario's met hoge en lage immunescape en hoge en lage booster efficacy: hier is de range gegeven
- Imp College
- Data gepresenteerd op WHO TC modelling meeting, 15 dec 2021 (link <https://doi.org/10.25561/9308> nog niet actief)
 - Waardes VE tegen mild and severe disease als proxy voor VE tegen infectie en hospitalisatie
 - Waardes VE 90 dagen na 2 doses als proxy VE na 2 doses

Vaccinatie en boosters

Bron: CIMS/GGD

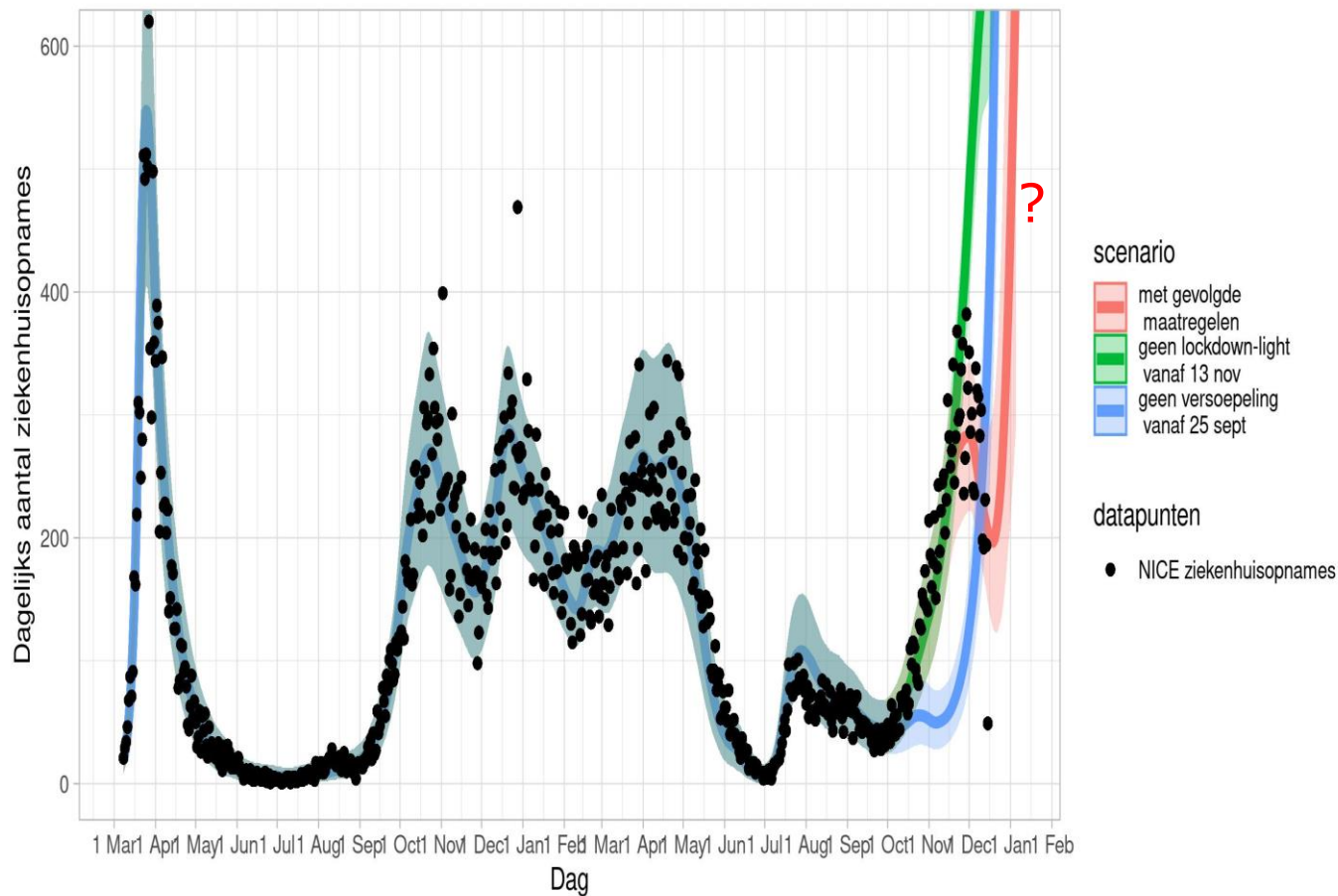

→ vaccineffectiviteit tegen infectie, ziekenhuis- en IC-opname – zie eerder

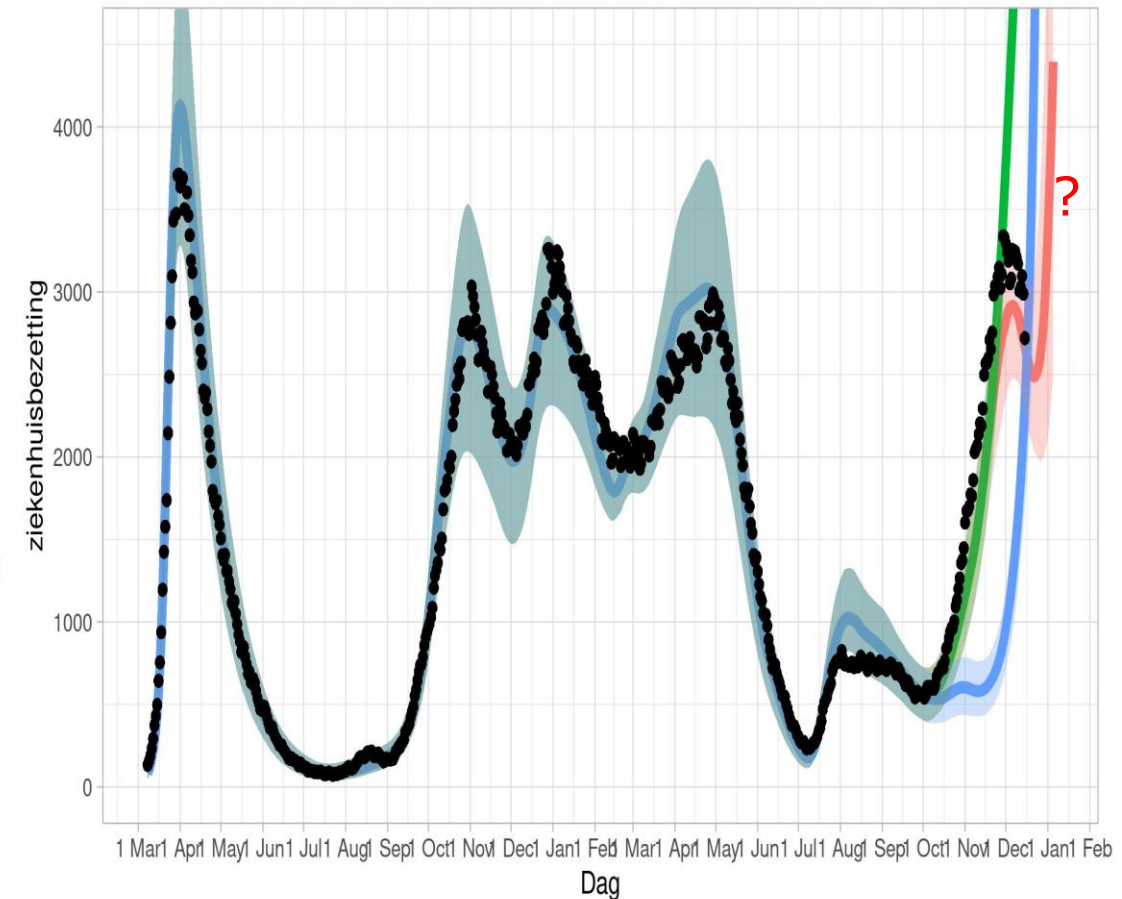

Ziekenhuis-opnames en bedbezetting patiënten met COVID-19

Aantal ziekenhuisopnames per dag

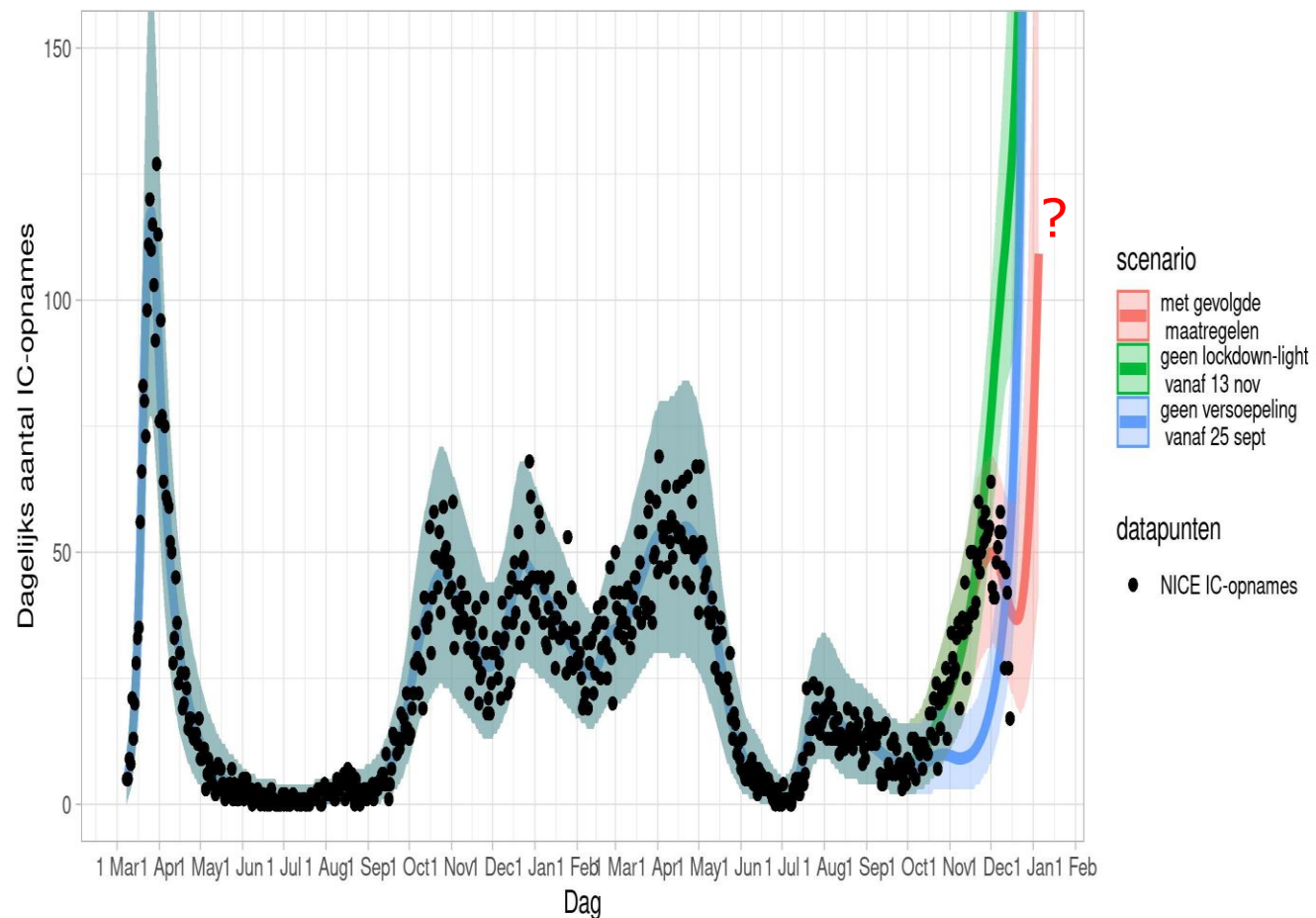
Aantal bezette ziekenhuisbedden (inclusief IC)

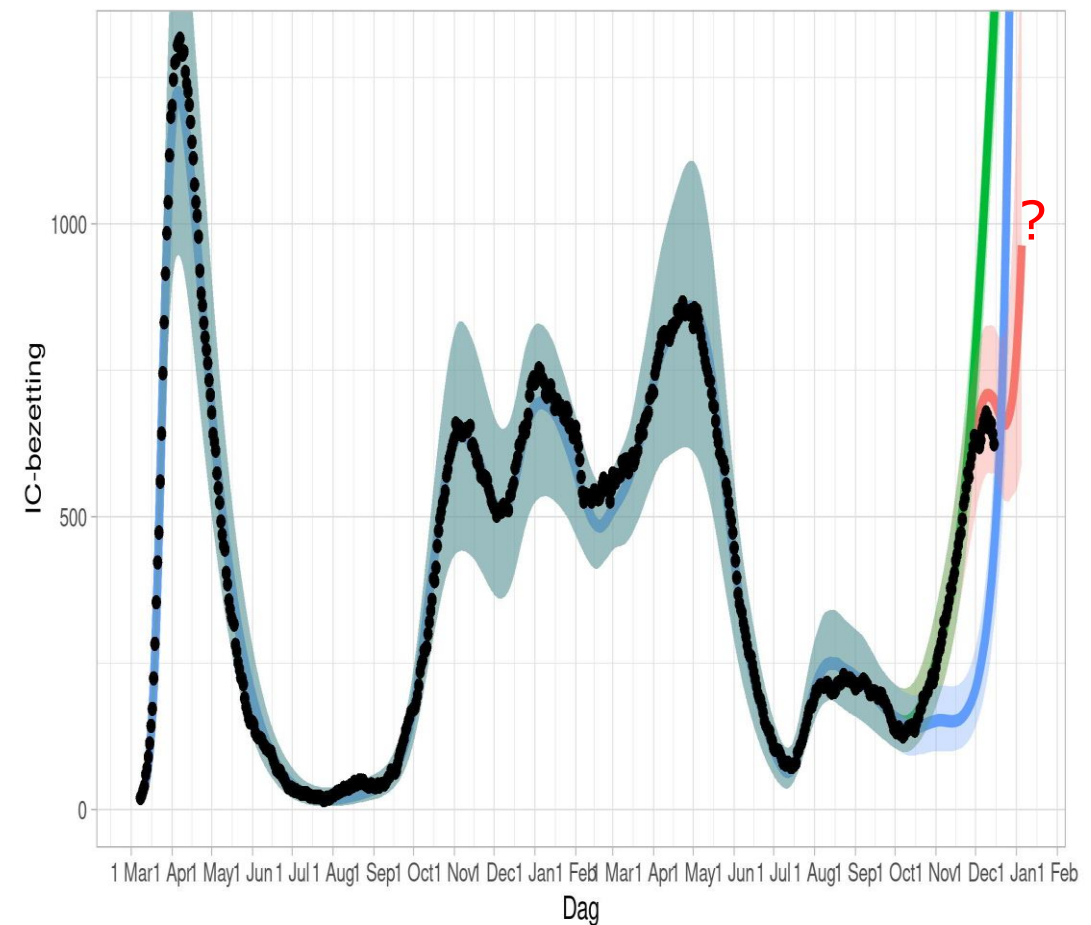

IC-opnames en bedbezetting patiënten met COVID-19

Aantal IC-opnames per dag

Aantal bezette IC-bedden

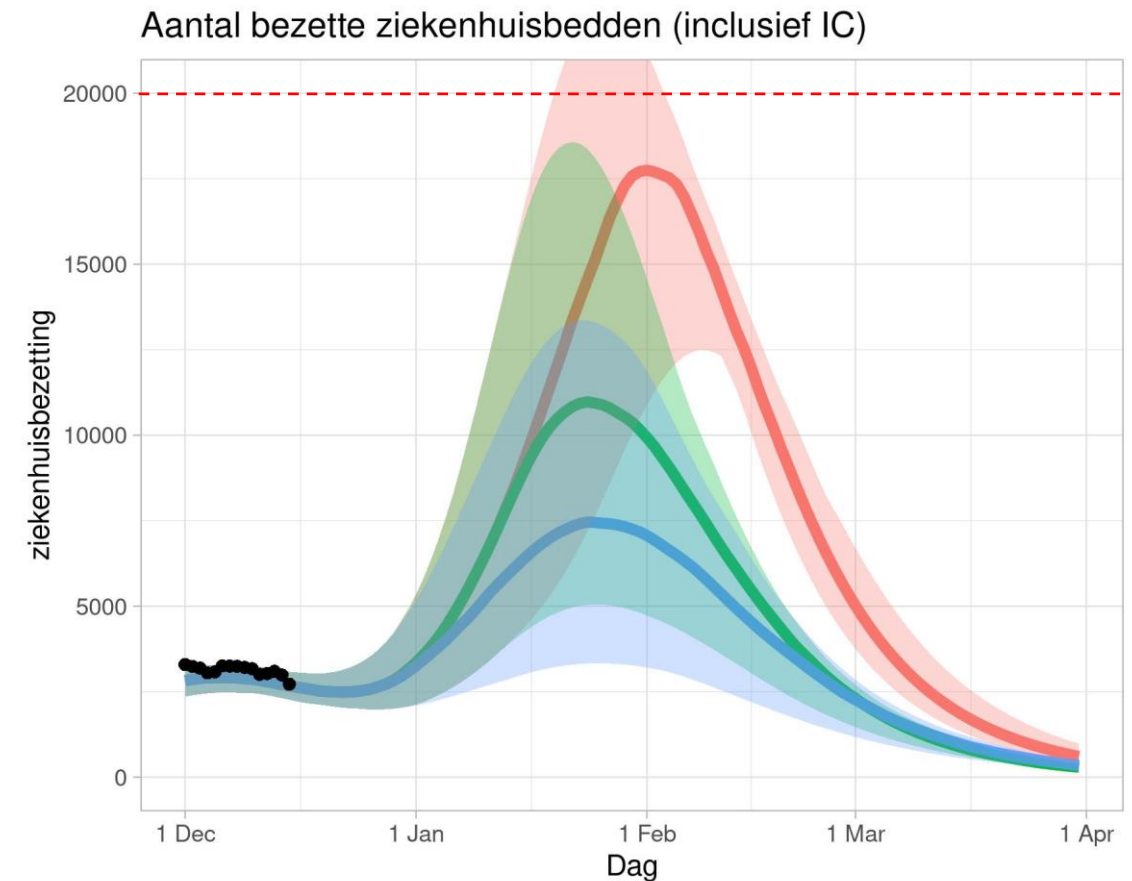
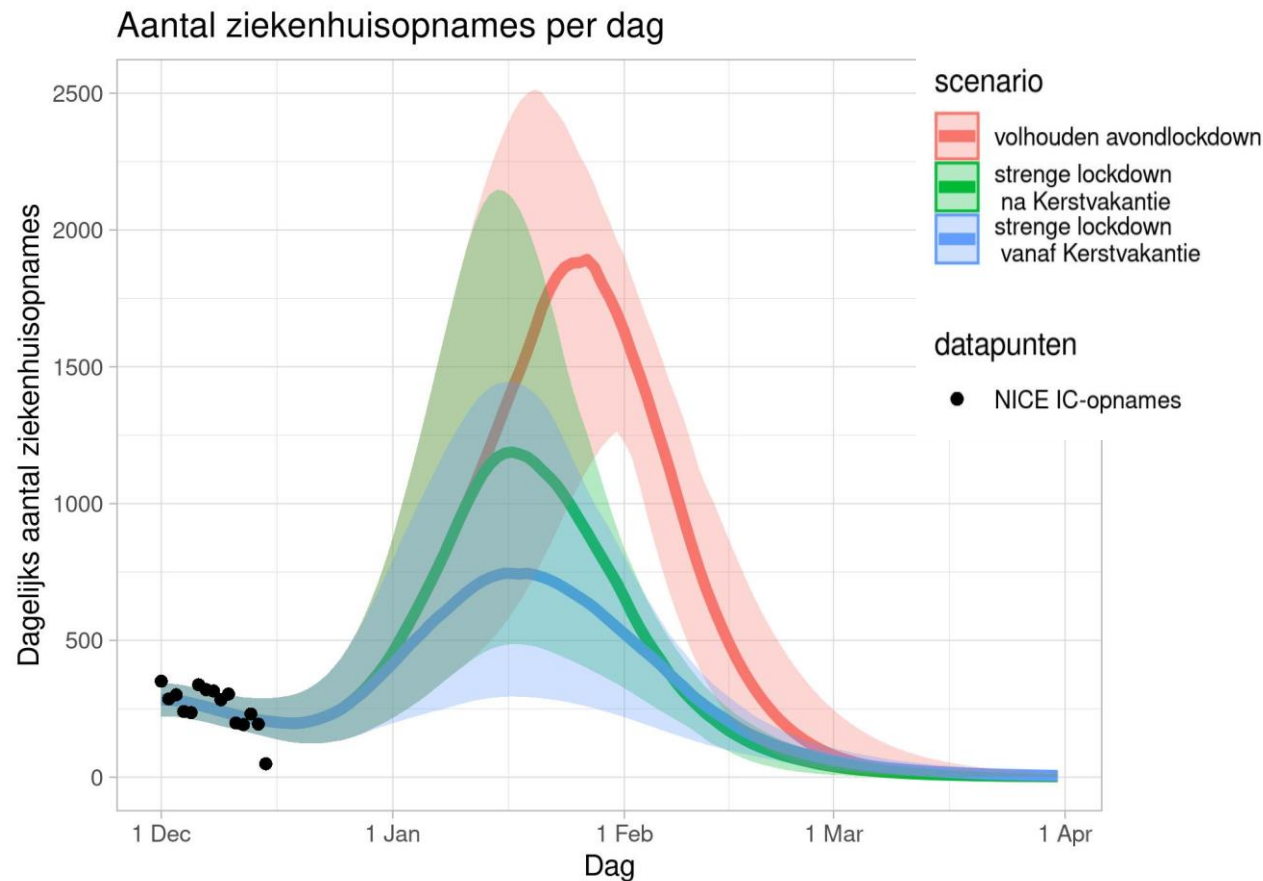
Modellen

verkenning van ziekenhuis- en IC-opnames

- Prognose op meldingen: aantal ziekenhuis- en IC-opnames daalt komende week
 - meest informatief op de korte termijn van een week
 - effecten van veranderingen in gedrag, booster, maatregelen, varianten niet meegenomen
- Verkenning op basis van transmissiemodel gefit aan IC-opnames: toename opnames
 - prognose: incidentie daalt nog even, maar niet lang
 - toename omikron gaat snel en leidt tot toename in opnames nog voor eind van het jaar
 - zéér veel onzekere aannames
 - hoe ziek word je van omikron-besmetting?
 - wat is kans op ziekenhuis- en IC-opname?
 - wat is vaccineffectiviteit tegen infectie, en tegen ziekenhuisopname?
 - wat is effectiviteit van boostervaccinatie?
 - duur generatietijd (verspreiding)?

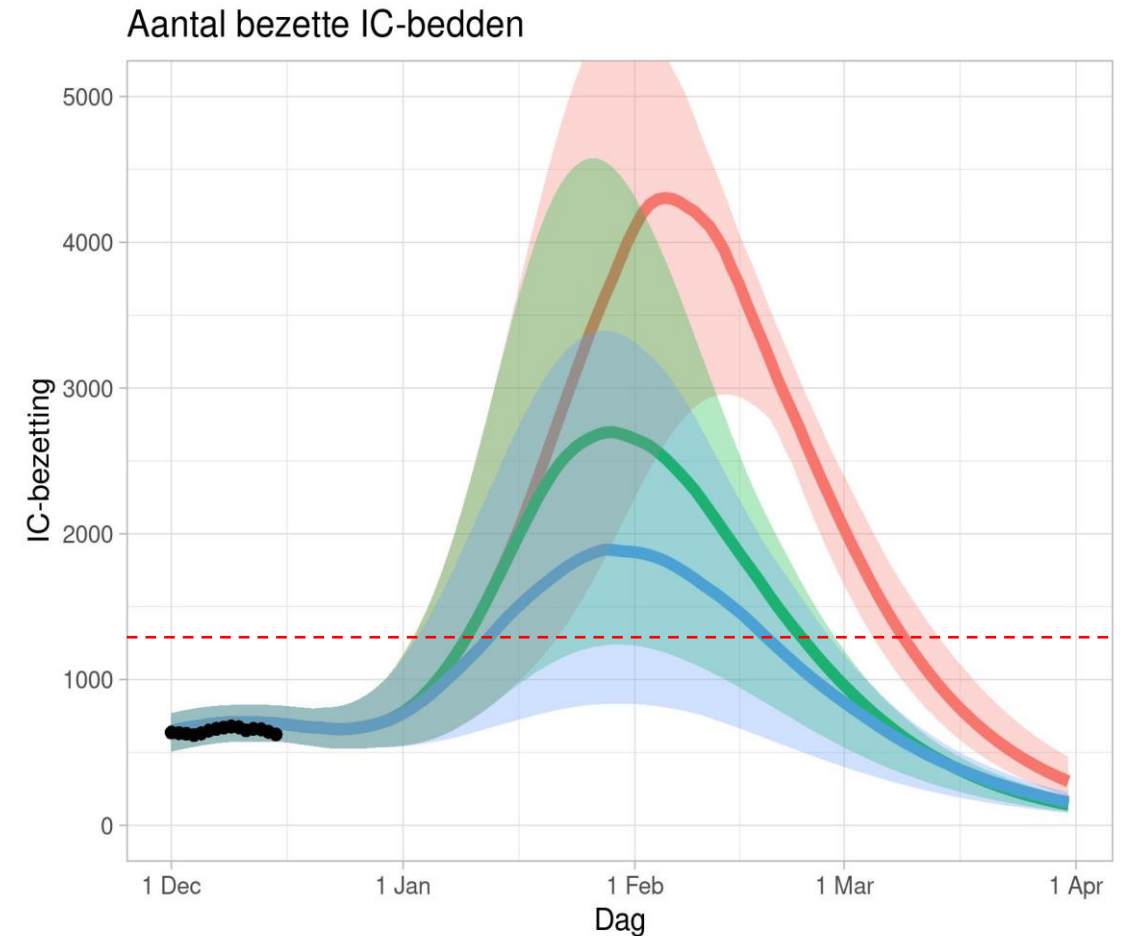
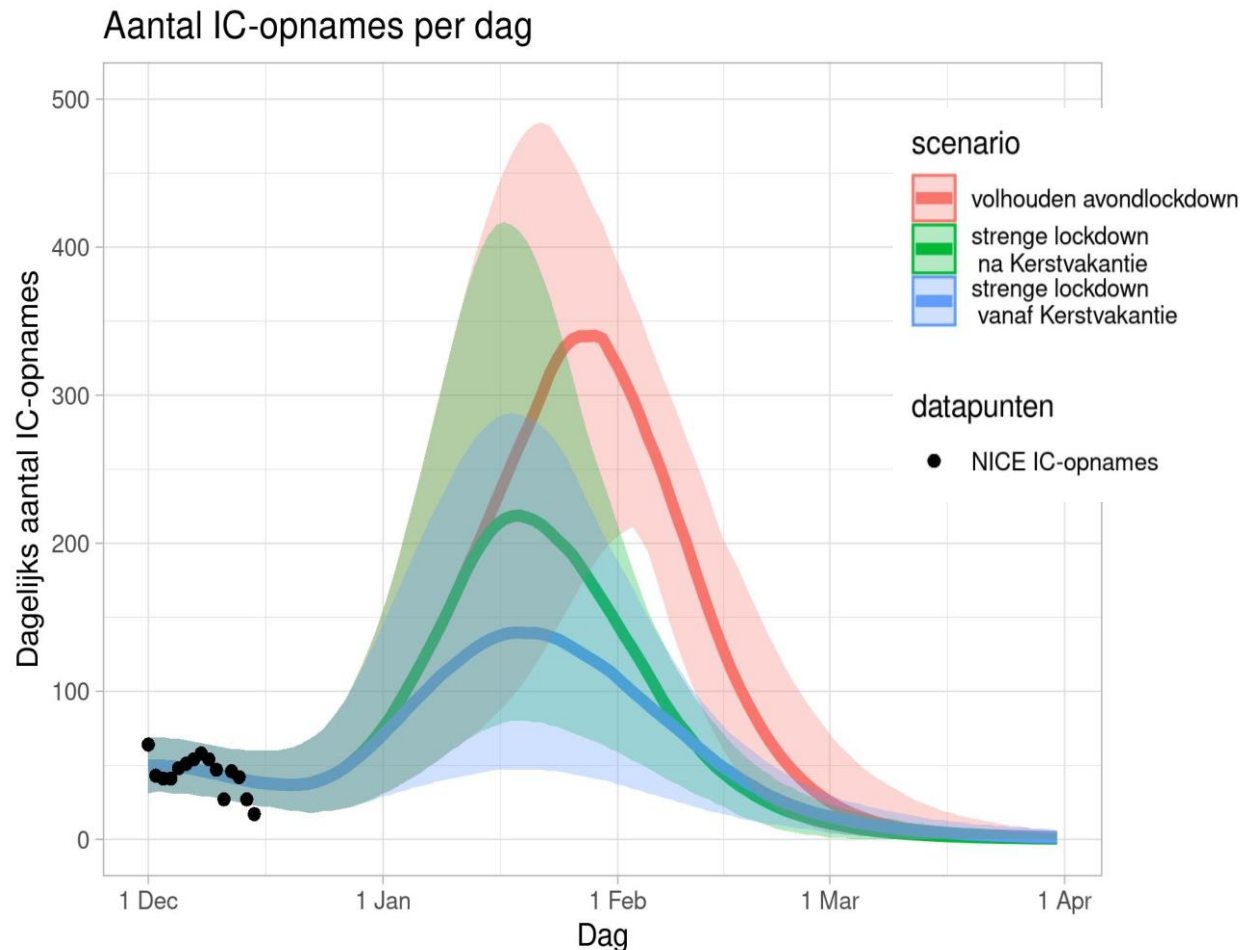
Ziekenhuis-opnames en bedbezetting patiënten met COVID-19 – prognose zeer onzeker!!

worse possible case scenario – somber scenario!

IC-opnames en bedbezetting patiënten met COVID-19 – prognose zeer onzeker!!

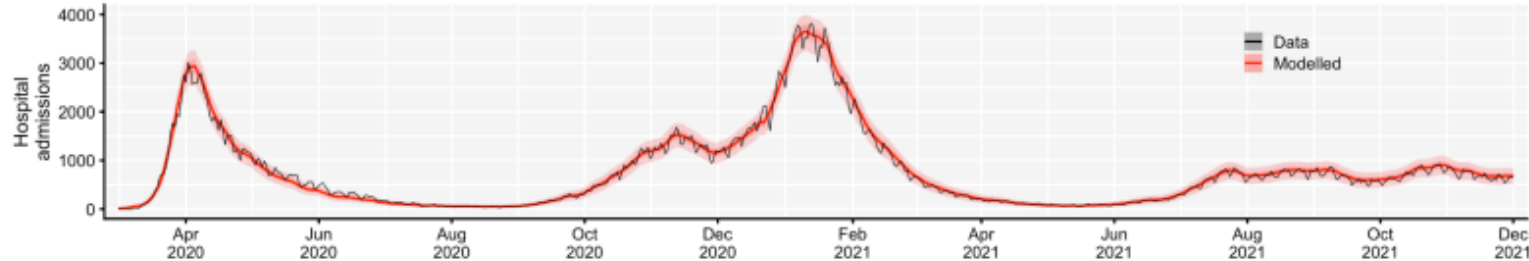

worse possible case scenario – somber scenario!

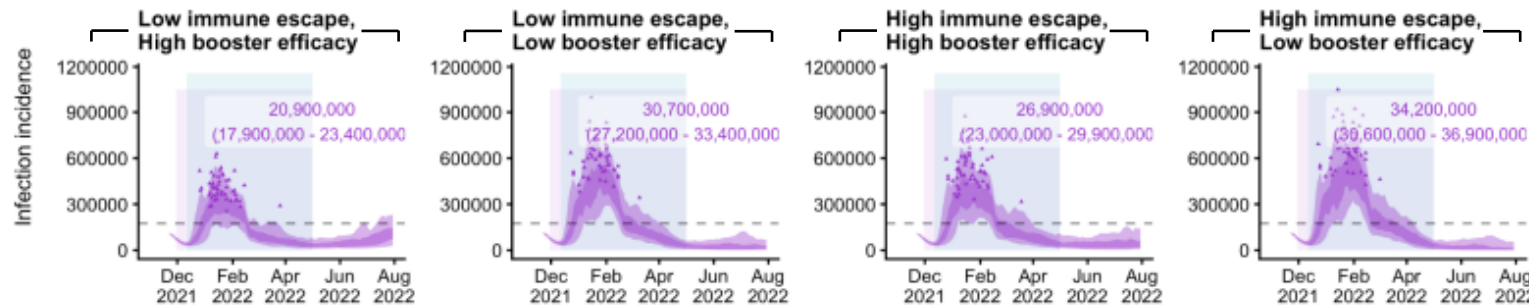

Verkenning omikron variant – PHE UK

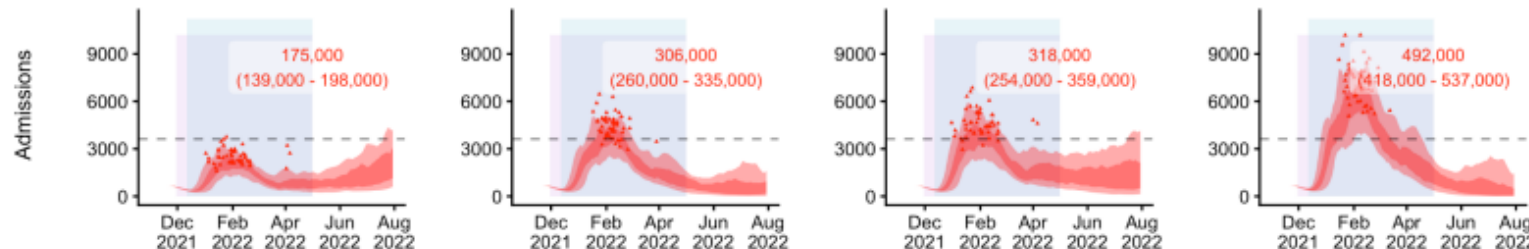
opnames
ziekenhuis

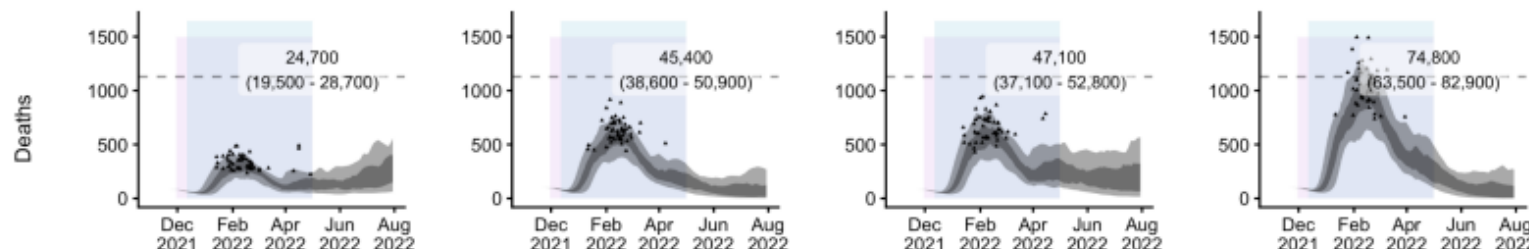
infecties

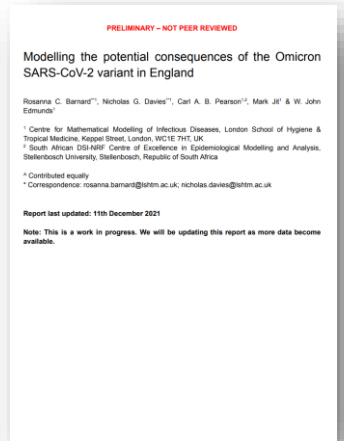
opnames
ziekenhuis

sterfte

naast booster,
aanvullende interventies
nodig om verspreiding
omlaag te brengen!

Ziekenhuis- en IC-opnames patiënten met COVID-19 – prognose zeer onzeker!!

- vanaf eind december sterke toename tot piekbezetting eind januari / februari
- hoge piekbezetting
- boostervaccinatie zorgt waarschijnlijk voor afname vanaf medio januari
- laagste piekbezetting bij strenge maatregelen die snel worden ingezet

NB: toename omikron onder eerder genoemde onzekere aannames:

- omikron 22% besmettelijker dan delta
- 75% minder bescherming tegen infectie ten gevolge van “immuunescape” na vaccinatie
- 50% minder bescherming tegen ZH/IC-opname ten gevolge van “immuunescape” na vaccinatie
- hoeveel beschermt eerder doorgemaakte infectie?
- boostervaccinatiegraad 80% tov primaire serie vaccinaties
- overige parameters onveranderd, zoals:
- kans op ziekenhuisopname en IC opname in afwezigheid van immuniteit
- duur generatietijd

Leeftijdsverdeling bij piekbezetting ziekenhuis- en IC-opnames

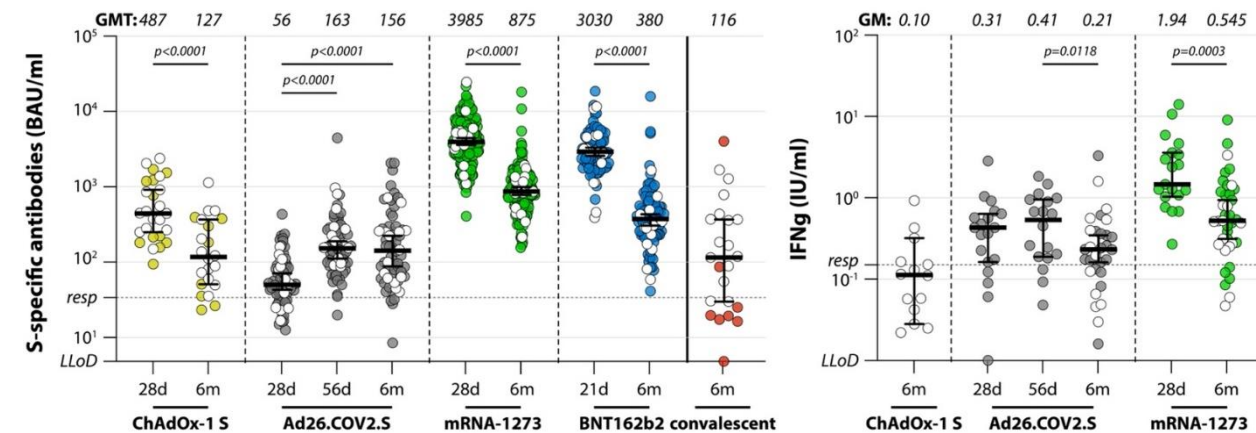
Leeftijdsgroep	Ziekenhuis	IC
18-29	1,5%	1,5%
30-39	4,5%	4,0%
40-49	9,5%	10,0%
50-59	20,0%	22,0%
60-69	28,0%	33,5%
70-79	25,5%	26,5%
80+	11,0%	2,5%

belang van
een hoge
boostergraad!

Waarom een booster tegen omikron?

afname antistoffen tegen deltavariant, T-cellen blijven stabiel

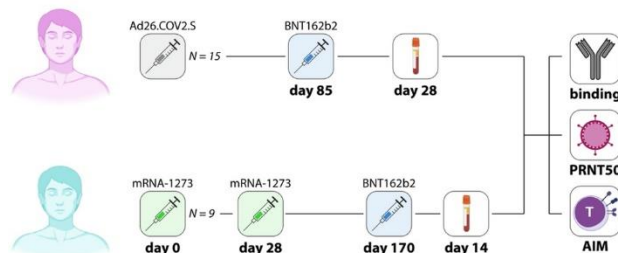
Viroscience, Erasmus MC
Marion Koopmans et al.

AstraZeneca

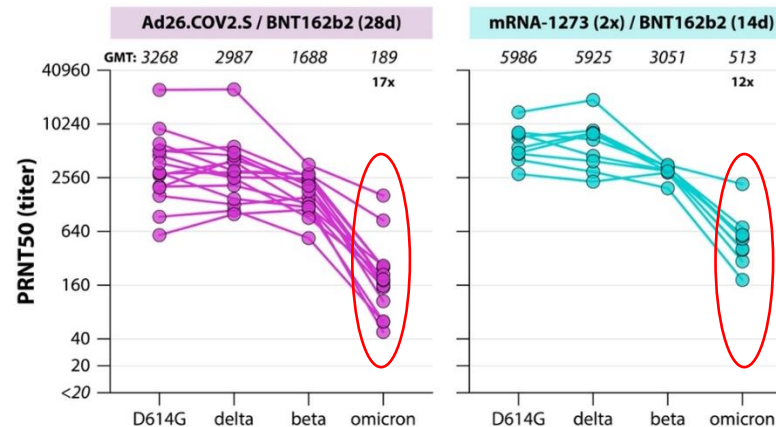
Janssen

Moderna

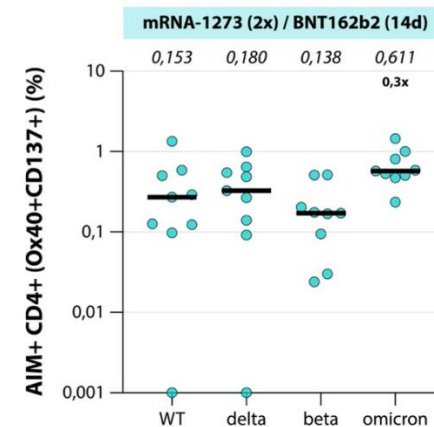
Pfizer

na boosting
toename antistoffen tegen omikron

na boosting
T-cellen tegen omikron

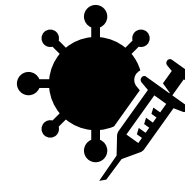
Adviezen OMT
veel onzeker
vertragen en verlagen piek
booster op stoom
belasting voor zorg verminderen

Contacten sterk beperken door een lockdown

Er is een grote groep omikron-vatbare mensen en de capaciteit in de zorg is niet toereikend

Eerste indruk omikron: uitrol boosters versnellen

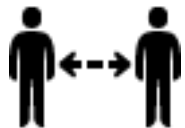

COVID-19 | wat is én blijft belangrijk?

- Blijf thuis bij klachten en laat je testen

- Houd 1,5 m afstand, vermijd drukke plekken

- Was je handen regelmatig met water en zeep

- Werk zoveel mogelijk thuis

- Zorg voor frisse lucht: ventileer

- Vaccineer én neem booster!

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Omikronvariant

- # besmettelijker?
- # bescherming door afweer na vaccinatie of natuurlijk doorgemaakte infectie met virusvarianten tot nu toe?
- # ziekmakend vermogen?
- # effect booster vaccinaties?

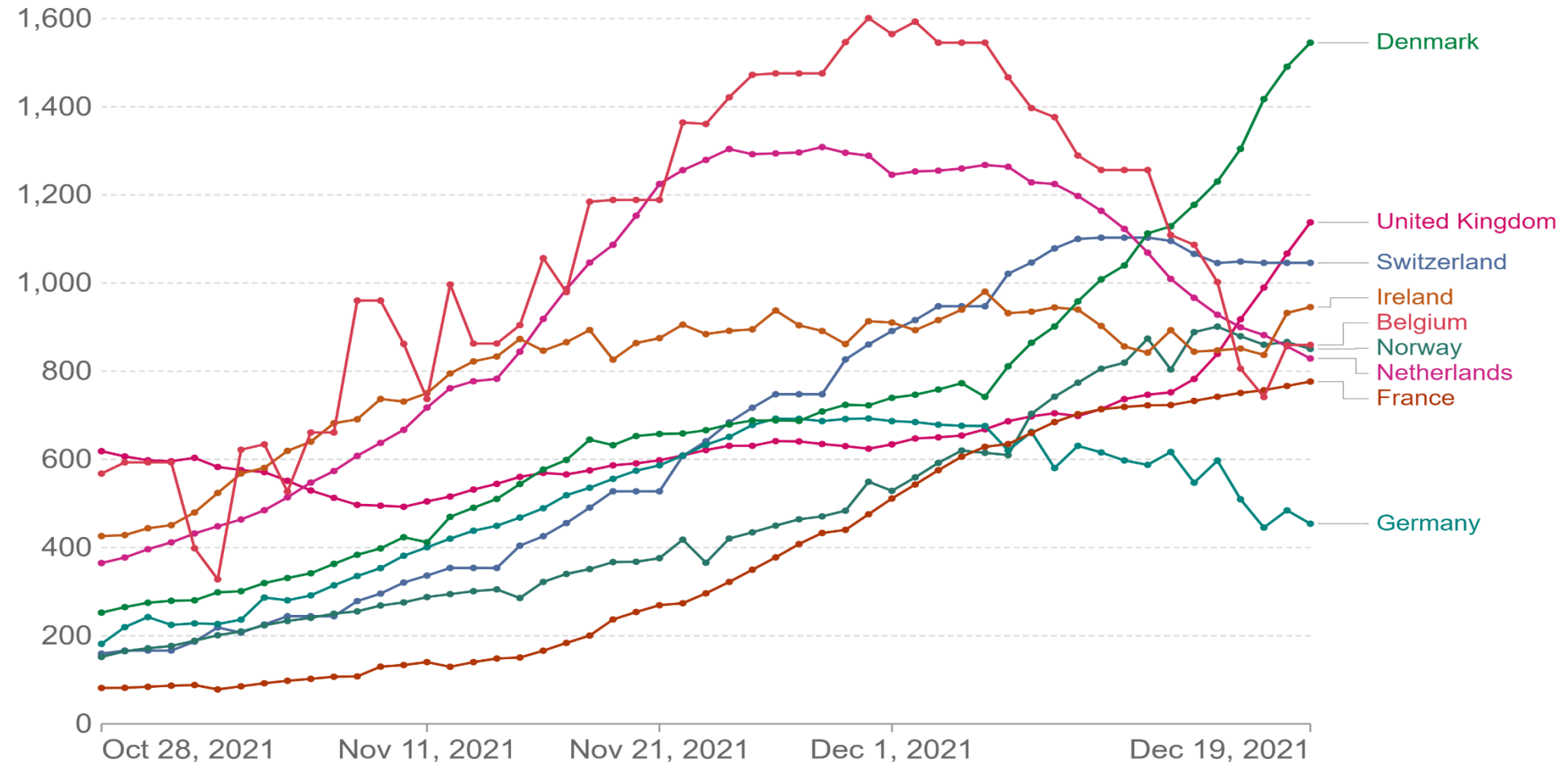

Beeld EU

Daily new confirmed COVID-19 cases per million people

7-day rolling average. Due to limited testing, the number of confirmed cases is lower than the true number of infections.

Our World
in Data

Verkenning omikron variant – PHE Zuid-Afrika

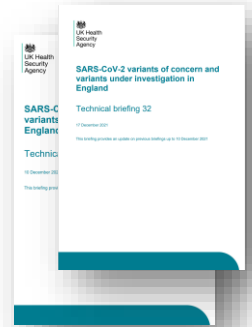
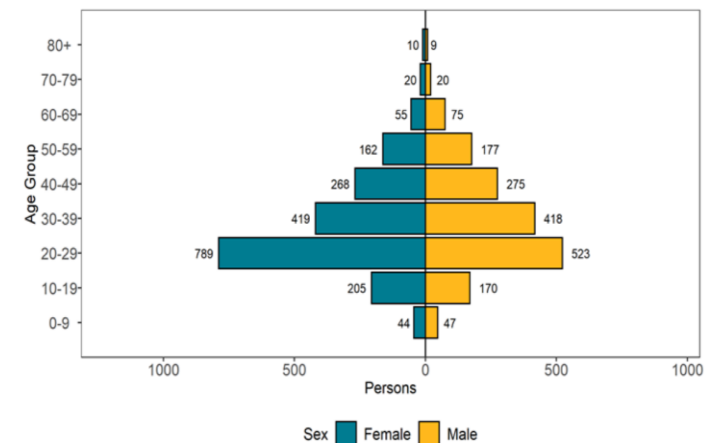
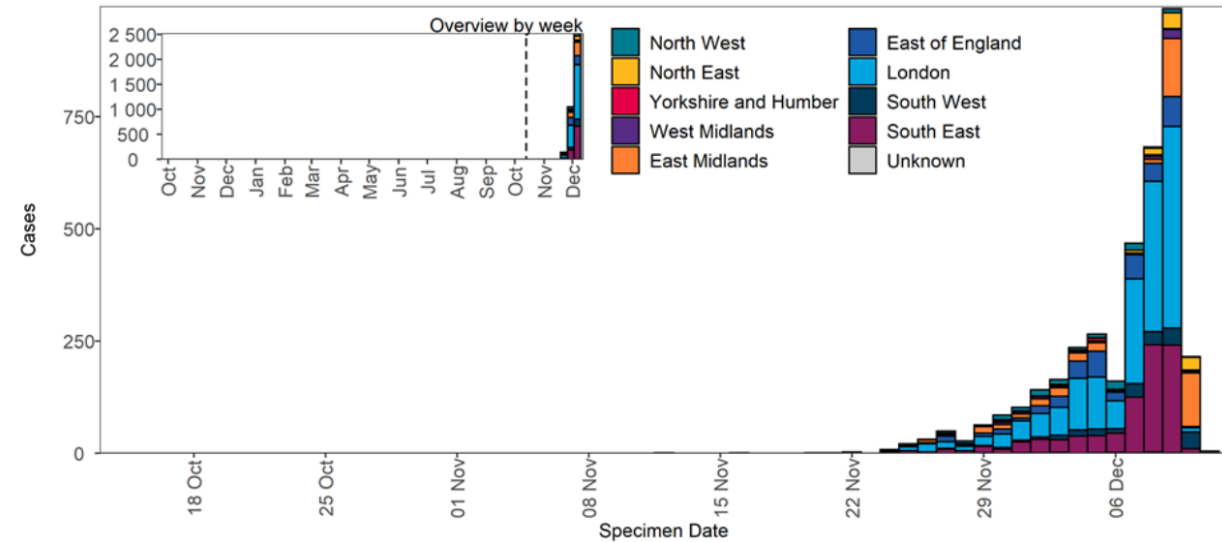
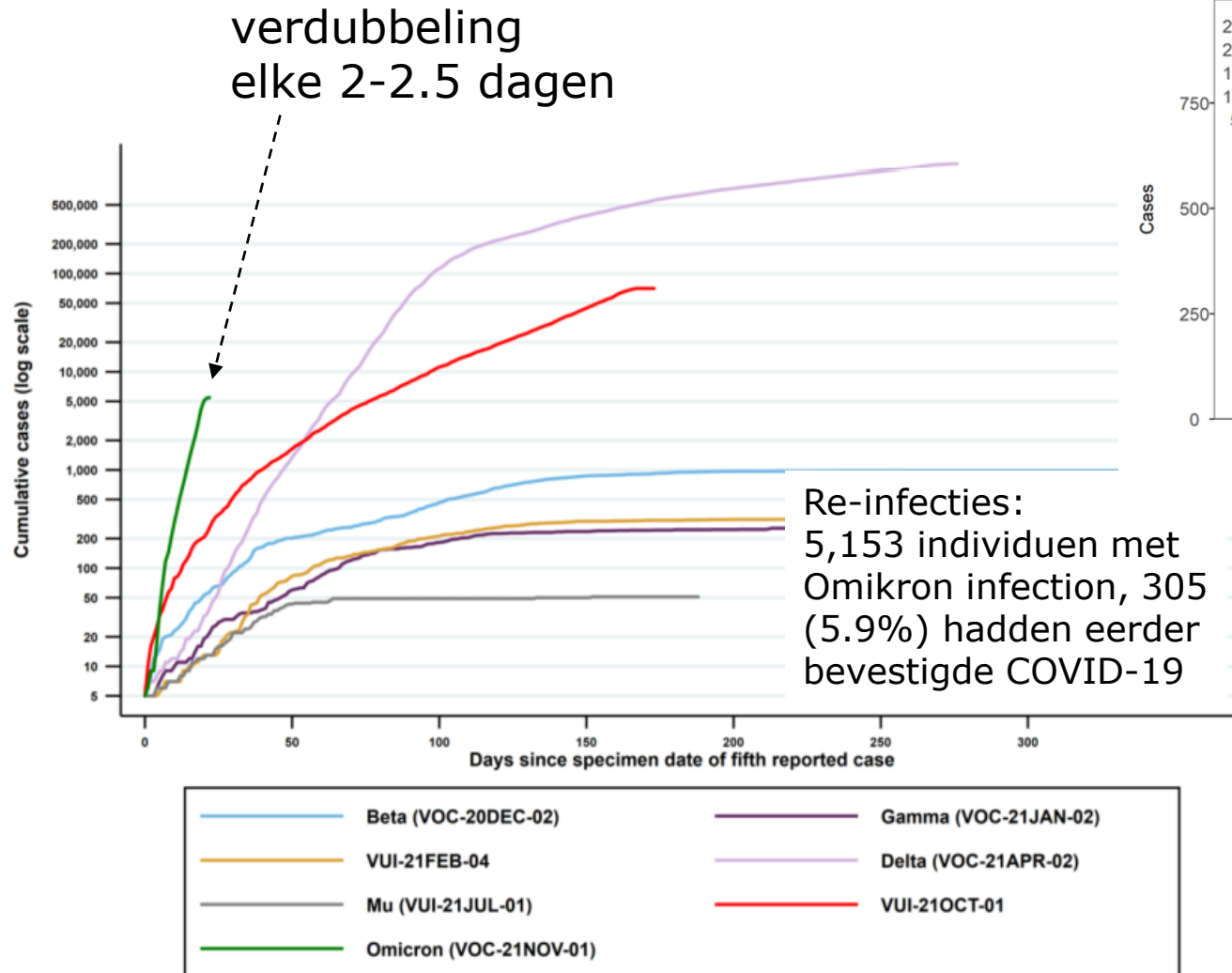
Discovery Health, South Africa's largest private health insurance administrator, has released at-scale, real-world analysis of the Omicron outbreak based on 211,000 COVID-19-positive test results in the country.

The findings show that the two-dose **Pfizer-BioNTech** vaccination provides 70% protection against severe complications of COVID-19 requiring hospitalisation (67% in people aged 60 to 69 and 60% for people aged 70 to 79), and 33% protection against COVID-19 infection (-80%), during the current Omicron wave.

The **risk of hospital admission** among adults diagnosed with COVID-19 now is **29% lower** for the Omicron variant infection compared with infections in South Africa's first wave in mid-2020, after adjusting for vaccination status.

Verkenning omikron variant – PHE UK

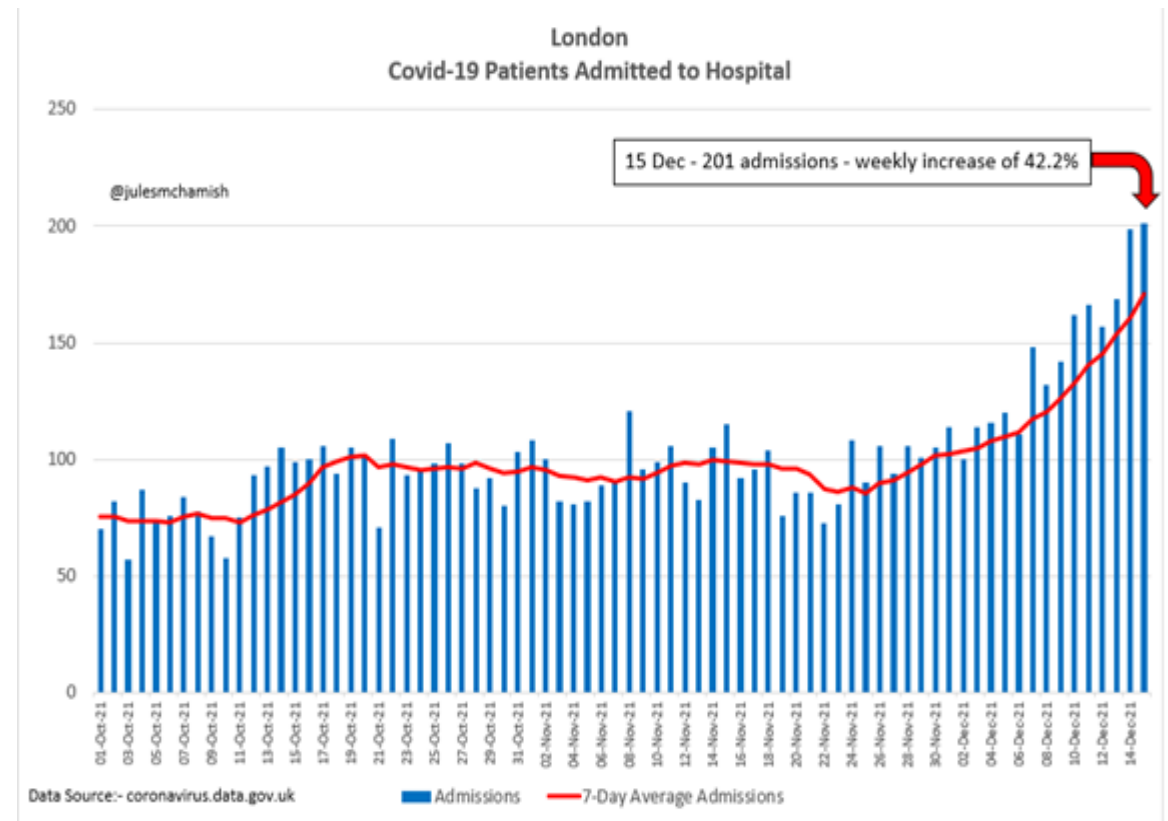
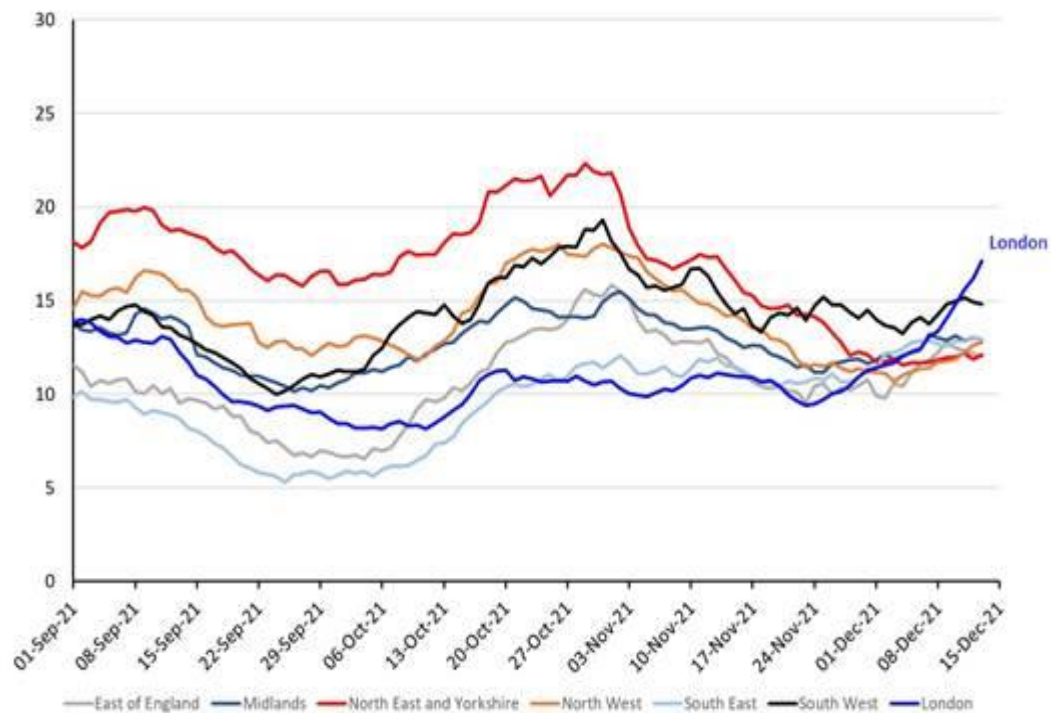

Verkenning omikronvariant – word je er ziek van?

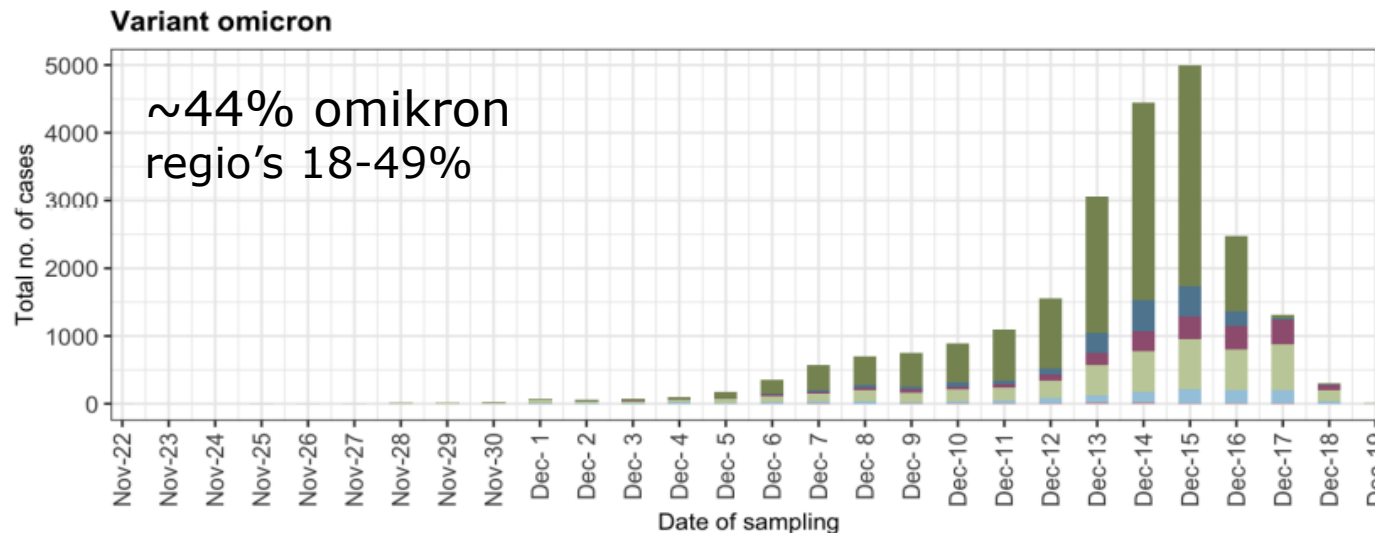
ziekenhuisopnames – Londen omikron dominant (~60%)

indie_SAGE 7-day average of daily number of new hospital admissions with COVID-19 per day / million people across different regions in England

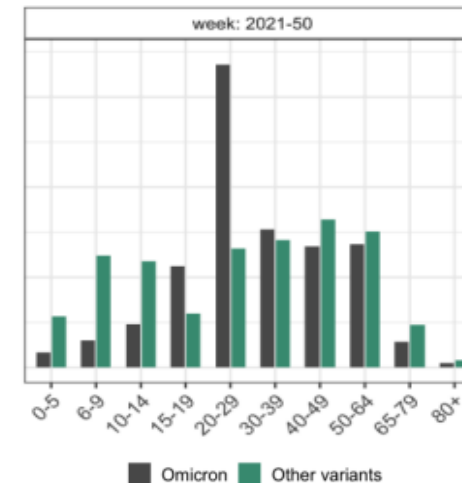

Verkenning omikron variant – PHE Denemarken

Regions

- Capital Region of Denmark
- Region of Southern Denmark
- North Denmark Region
- Region Zealand
- Central Denmark Region
- Not registered

Hospital admissions in total	Other variants (No. of cases)	Other variants (%)	Omicron (No. of cases)	Omicron (%)
Have not been hospitalized	125,021	98.4	18,827	99.4
Tested positive 48 hrs or more after admission	245	0.2	23	0.1
Tested positive prior or within 48 hrs after admission	1,794	1.4	91	0.5
Total	127,060	100	18,941	100

ziekenhuisopname:
nog kleine aantallen!
~1.4% andere varianten
versus 0.5% omikron (leeftijd?
dagen na test?)

Rioolwatersurveillance

